

HALLKULLANNIEMI JA NUOTTASAARI

54.KAUPUNGINOSA VUOSAARI

ASEMAKAAVAN JA ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN SELOSTUS

Asemakaavan selostus

Päivätty 8.6.2021
Diaarinumero HEL 2016-014035
Hankenumero 5544_3
Asemakaavakartta nro 12530

Kaavaselostuksessa esitetään kaavaratkaisun keskeinen sisältö ja suunnittelun vaiheet. Selostusta täydennetään kaavaprosessin edetessä.

Asemakaava koskee:
Helsingin kaupungin
54. kaupunginosan (Vuosaari)
Kortteleita 54520 ja 54521, retkeily- ja ulkoilu-, katu- ja vesialueita

Asemakaavan muutos koskee:
Helsingin kaupungin
54. kaupunginosan (Vuosaari)
Retkeily- ja ulkoilu-, palstaviljely-, katu- ja vesialueita

Kaavan nimi:
Hallkullanniemi ja Nuottasaari

Laatija:
Helsingin kaupungin asemakaavoituspalvelu

Vireilletulosta ilmoittaminen: 18.1.2017
Kaupunkiympäristölautakunta:
Nähtävilläolo (MRL 65 §):
Kaupunkiympäristölautakunta / Asemakaavoituspalvelu:
Hyväksyminen: kaupunginvaltuusto
Voimaantulo:

Alueen sijainti:
Alue sijaitsee Uutelan eteläkärjessä Skatanniemen länsipuolella.

Yhteyshenkilöt kaavan valmistelussa

Helsingin kaupunkiympäristön toimiala

Asemakaavoitus: Tuukka Linnas, tiimipäällikkö; Mervi Nicklen, maisema-arkkitehti

Kaavapiirtäminen: Katri Ruut, suunnitteluavustaja

Liikenne- ja katusuunnittelu: Janne Antila, liikenneinsinööri

Kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu: Anu Kiiskinen, tiimipäällikkö; Elise Lohman, maisema-arkkitehti

Rakennussuojelu: Sakari Mentu, arkkitehti

Teknistaloudelliset asiat: kunnallistekniikka ja tulvasuojelu: Jouni Kilpinen, diplomi-insinööri; geotekniikka: Pekka Leivo, yksikön päällikkö; kaavatalous: diplomi-insinööri Karri Kylläinen

Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit: Jani Kuokkanen, projektipäällikkö

Tilapalvelut: Heidi Autiosuo, myyntineuvottelija

Rakennusvalvontapalvelut: Ossi Lehtinen, arkkitehti

Ympäristöpalvelut, luontovaikutukset: Raimo Pakarinen, ympäristötarkastaja

Ympäristöpalvelut, vesiensuojelu: Sini-Pilvi Saarnio, ympäristötarkastaja

Ympäristöpalvelut, merialueen seuranta: Emil Nyman, tutkija

Muut Helsingin kaupungin toimialat

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, kaupunginmuseo: Juha Vuorinen, tutkija

Hakijataho

Hallkullanniemi 10:n (Sandstrand) hakija

Sisällysluettelo

Tiivistelmä	5
Asemakaavan kuvaus	6
Tavoitteet	6
Mitoitus	6
Alueiden käyttötarkoitus ja korttelialueet	6
Liikenne	9
Palvelut	11
Esteettömyys	12
Luonnonympäristö	12
Ekologinen kestävyys	14
Suojelukohteet	14
Yhdyskuntatekninen huolto	16
Tulvasuojelu	17
Maaperä	17
Pelastusturvallisuus	17
Rakennetekniikka	17
Nimistö	18
Vaikutukset	18
Suunnittelun lähtökohdat	20
Suunnittelu- ja käsittelyvaiheet	22

Liitteet

1 Seurantalomake

2 Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

3 Kuvat ja kartat

- Sijaintikartta
- Ilmakuva
- Asemakaavakartta (A4-koossa)
- Havainnekuva
- Ote Helsingin yleiskaavasta 2016
- Ote ajantasa-asemakaavasta
- Kuvaliite suojelukohteista ja ympäristöstä
- Hallkullanniemen länsiosan ja Nuottasaaren asemakaavan luontoselvitys 2017, Luontotieto Keiron Oy 20.3.2018

Luettelo muusta kaavaa koskevasta materiaalista

- Vuorovaikutusraportti
 - Kiinteistön kuntoarvio, Hallkullanniemi 10C/Notsund, Sitowise, 14.5.2021
 - Uutelan rakennetun ympäristön arvot, kaupunkisuunnitteluvirasto 2003
 - Vuosaaren alueen lahkaviosammalselvitys vuonna 2020, Faunatican raportteja 24/2020
 - Etelä-Suomen Aluehallintoviraston päätös Nro 280/2019, vesijohdon ja paineviemärin asentaminen mereen Vuosaarenselällä ja valmistelulupa
 - Helsingin vesihuollon kehittämissuunnitelma 2021-2030, 8.4.2021
-

Tiivistelmä

Asemakaava ja asemakaavan muutos (kaavaratkaisu) koskee Hallkullanniemen ja Nuottasaaren aluetta Vuosaaren Uutelassa. Kaavaratkaisu mahdollistaa Uutelan yleisen virkistysalueen laajentamisen uusille ranta-alueille sekä virkistyspalveluiden, laiturin ja polkuverkoston toteuttamisen alueelle. Yhtä asuinkäytössä toimivaa sekä toista aiemmin toiminutta pihapiiriä täydennetään uusilla rakennuksilla samalla, kun pihapiirit määritellään palvelu ja/tai asuinrakennusten korttelialueiksi. Lisäksi kaavaratkaisu mahdollistaa Hallkullanniemi-katuyhteyden jatkamisen olemassa olevaa tieuraa pitkin Hallkullaniemeen sekä Uutelan viljelypalsta-alueen eteläpäädyssä olevan pysäköintialueen laajentamisen. Kaavan mahdollistamat muutokset ovat verrattain pieniä ja alueen luonne tulee säilymään pääosin ennallaan. Kaavaratkaisu on tehty, jotta aiemmin kaavoittamattoman alueen maankäyttö tulee määriteltä. Pääosa alueesta saadaan virkistysalueiden ylläpidon piiriin ja avattua kaupunkilaisten käyttöön. Samalla kaavaratkaisu mahdollistaa kaupungin omistamien kulttuurihistoriallisesti arvokaiden rakennusten myymisen.

Tavoitteena on, että Uutelan virkistysalue saa monipuolisen laajennuksen, joka on saavutettavissa myös vesitse. Samalla tavoitteena on turvata alueen luonto- ja kulttuurihistorialliset arvot.

Kaavaratkaisussa on erityisesti pyritty sovittamaan yhteen virkistyskäyttö ja rakennetun kulttuuriympäristön arvojen säilyttäminen taloudellisesti toteutuskelpoisella tavalla.

Uutta asemakaavoitettua palvelu- ja/tai asuntokerrosalaa on 735 k-m² ja matkailua ja virkistyskäyttöä palvelevaa kerrosalaa 180 k-m². Alueen olemassa olevat pihapiirit on rakennettu ennen asemakaavoitusta, joten toteutuva rakentamisen lisäys on yhteensä n. 500 k-m². Asukasmäärän lisäys on enintään n. 10.

Kaavaratkaisun toteuttaminen vaikuttaa erityisesti siten, että Vuosaaren virkistyskäytössä olevat merenranta-alueet laajenevat n. 5 ha.

Helsingin kaupunki omistaa alueen yhtä yksityisomisteista tilaa lukuun ottamatta. Kaavaratkaisu on tehty kaupungin aloitteesta. Yksityisomisteinen tila on liitetty kaava-alueeseen hakemuksen johdosta ja kaavaratkaisun sisältö on neuvoteltu hakijan kanssa.

Asemakaavan kuvaus

Tavoitteet

Kaavaratkaisun tavoitteena on mahdollistaa alueen monipuolinen ja turvallinen virkistyskäyttö sekä samalla säilyttää ja turvata alueen luontoon, maisemaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön liittyvät arvot. Kallioiselta niemeltä ja Nuottasaaren poukamilta on hienot näköalat kauas merelle. Uutela saa uuden hienon, maisemaltaan ja toiminnoiltaan upean kohteen. Notsundin hirsihuvila suojellaan ja sen sekä Sandstrandin huvilan pihapiirit säilytetään. Tavoitteena on mahdollistaa molempien pihapiirien täydentäminen alueen arvot huomioiden.

Kaavaratkaisu edesauttaa kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumista siten, että se toteuttaa Helsingin lähisaariston avaamista yleiseen käyttöön. Hallkullanniemen ja Nuottasaaren avaamisella korostetaan Helsingin merellisyyttä osana kaupungin perusluonnetta ja -olemusta, sekä vetovoimaa. Kaavaratkaisu toteuttaa Helsingin merellistä strategiaa, ja sen tavoitetta kehittää helsinkiläisten virkistysmahdollisuuksia ja matkailupalveluja, sekä saariston ja rannikon saavutettavuutta.

Mitoitus

Suunnittelualueen pinta-ala on n. 14,2 ha, josta maa-alaa on n. 9,3 ha. Maa-alasta n. 70% on yleistä virkistysaluetta, josta uutta virkistysaluetta on n. 5 ha. Palvelu- ja/tai asuinkerrosalaa on 735 k-m² ja matkailu- ja virkistyskäyttöä palvelevaa kerrosalaa 180 k-m². Alueen olemassa olevat pihapiirit on rakennettu ennen asemakaavoitusta, joten toteutuva rakentamisen lisäys on yhteensä n. 500 k-m². Asukasmäärän lisäys on enintään n. 10.

Alueiden käyttötarkoitus ja korttelialueet

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Alue liittyy osaksi Uutelan ulkoilupuistoa, joka kuuluu laajempaan Vuosaaren ulkoilupuiston vihersormeen. Uutela on Vuosaaren tärkeimpiä virkistysalueita, ja palvelee lähiasukkaiden lisäksi myös kauempaa saapuvien virkistyskohteena. Uutelan alueella on runsaasti arvokkaita ja suojeltavia luontokohteita. Lisäksi alue on maisemallisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokasta. Alue on osa Kallahti-Ramsinniemi-Uutela –kokonaisuutta, jolla on lukuisia rakennustaiteellisesti arvokkaita, paikallisliikenteen höyryvenereitien varteen pääosin 1900-luvun alussa rakennettuja huviloita.

Kaavaratkaisun aiemmin kaavoittamaton alue on ollut viime vuosiin saakka yksityisomistuksessa ja palvellut huvilakulttuuriin pohjaten harvaan rakennettuna asuinympäristönä ja yksityisen lomailun kohteena.

Kaavaratkaisun itäreunalla on pieni luonnonhiekkaranta sekä sille johtava polkuyhteys. Koillisnurkassa on palstaviljelyaluetta palveleva Helsingin työväenopiston opistolaisyhdistys ry:lle vuokrattu pysäköintialue.

Retkeily- ja ulkoilualue (VR)

Kaava-alueen maa-alasta suurin osa on retkeily- ja ulkoilualuetta. Alueelle merkitään ja rakennetaan tarvittava polku- ja reittiverkosto, joka yhdistyy Uutelan muihin virkistysreitteihin. Kaavakartassa on osoitettu uusien reittien ohjeelliset sijainnit, mutta niiden lopullinen määrä ja linjaukset tarkentuvat jatkosuunnittelussa. Tarkoituksena on, että liikkuminen painottuu voimakkaasti osoitetuille reiteille, jolloin muu alueet säilyvät mahdollisimman luonnontilaisena. Reitit on tarkoitettu toteuttaa hake-, puru- tai kivituhkapolkuina. Avokallioalueilla reitiksi riittää paikoin esimerkiksi kulkuyhteyden osoittava köysikaide, ja kosteimmista paikoista voidaan toissijaiset yhteydet toteuttaa pitköksin. Hallkullanniemen ja Nuottasaaren välinen silta uudistetaan tai kunnostetaan osana reittien rakentamista. Nuottasaaren huolto sekä pelastaminen on tarkoitettu järjestää uuden laiturin kautta vesiteitse, kuten muutkin saaristokohteet. Siltayhteys palvelee lähtökohtaisesti pelkästään jalankulkijoita. Nuottasaaren laituri palvelee huollon ja pelastusyhteyden lisäksi myös veneellä Uutelaan saapuvia ja se mahdollistaa myös esimerkiksi yhteysaluksen pistäytymisen.

Nuottasaaresta on purettu majoitusrakennus, jonka paikalla on nykyisin sepelientä. Kaava mahdollistaa puretun rakennuksen kohdalle matkailu- ja virkistyskäyttöä palvelevan rakennuksen. Rakennuksen tarkempi käyttötarkoitus selviää vasta kaavoituksen jälkeen, mutta se voi olla esimerkiksi vuokrattavien saunojen kokonaisuus tai sesonkikahvila.

Hallkullanniemen kärjessä olevalle Villa Notsundin taloudenhoitajan entiselle kesäasunnolle ei osoiteta kaavassa rakennusalue eikä rakennusoikeutta. Rakennus on tarkoitettu purkaa tai siirtää, koska vaikeasti saavutettavan sijaintinsa ja luonteensa vuoksi se soveltuu huonosti yleistä virkistysaluetta tukevaan käyttöön.

Vesialue (W)

Kaava-alueen vesialueelle ei kaavaratkaisussa osoiteta merkintöjä laitureita ja siltayhteyttä lukuun ottamatta. Alueen vedenalainen luonnon turvaamiseksi laitureita on osoitettu pelkästään paikkoihin, joissa on laitureita jo nykyisin.

Palvelu- ja/tai asuinrakennusten korttelialue, jolla ympäristö säilytetään (PA/s)

Alueen kaksi vanhojen huviloiden muodostamaa pihapiiriä on merkitty palvelu- ja/tai asuinrakennusten korttelialueeksi, jolla ympäristö säilytetään. Rakentaminen tulee sopeuttaa alueen luonnonsuojelu-, rakennussuojelu- ja maisema-arvoihin.

Itäisempi huvila Sandstrand on yksikerroksinen ja rakennettu 1938. Sen pihapiirissä on useita talousrakennuksia. Lisäksi kokonaisuuteen kuuluu korkealla kalliolla oleva vierasmaja, jonka hirsrunko on ilmeisesti 1880-luvulta. Rakennukseen on kuulunut ilmaluovontorni, joka on purettu 1950- tai 60-luvulla. Muutenkin rakennusta on muokattu mm. julkisivujen osalta. Kaavaratkaisu mahdollistaa Sandstrandin pihapiirin täydentämisen yhdellä korttelialueen pääkäyttötarkoituksen mukaisella rakennuksella sekä talousrakennuksella. Lisäksi kaava mahdollistaa näkösuojan rakentamisen talousrakennuksen jatkeeksi. Uusi talousrakennus ja näkösuoja rajaavat yksityisen pihapiirin viereisestä retkeily- ja ulkoilualueesta. Nykytilanteessa yksityisen ja yleisen alueen rajautumisessa on ollut epäselvyyksiä ja virkistysalueen käyttäjiä on päätyntä asuinkäytössä olevaan pihapiiriin. Uusi pääkäyttötarkoituksen mukainen rakennus täydentää Sandstrandin pihapiiriä terrassoituen sen länsipuoliseen kallioon. Mäen huipulla oleva vierasmaja suojellaan merkinnällä sr-3, ”Historiallisesti ja maisemakuvallisesti arvokas suojeltava rakennus, jonka ominaispiirteet on säilytettävä. Rakennusta ei saa purkaa. Rakennuksesta purettu torniosan saa korvata historialliseen ja maisemalliseen kokonaisuuteen soveltuvalla torniosalla.” Lisäksi kyseinen rakennus on merkitty merkinnällä ra, ”loma-asunnon rakennusala”. Rakennus ei kalliomaaston ja ympäristön luonteen vuoksi sovellu esimerkiksi vakituisesti asunnoksi.

Alueen läntisempi huvila Villa Notsund on merkitty rekisteriin vuonna 1914. Puolitoistakerroksisessa rakennuksessa on säteritilinen aumakatto ja klassisistinen pylväiden kannattelema parveke, sekä tiilipylväiden kannattelema pergola. Pihapiiriin kuuluu vanha saunarakennus sekä muutamia huonokuntoisia talousrakennuksia. Huvilan pohjoispuolen piha-alue on pengerreretty rinteeseen ja piirretty suorakaiteen muotoisena ”terassina”. Villa Notsundin päärakennus ja sauna on merkitty merkinnällä sr-2, ”Rakennustaiteellisesti ja historiallisesti arvokas rakennus. Suojelu koskee rakennuksen julkisivuja ja vesikattoa. Rakennuksessa tehtävät korjaus- ja muutostyöt eivät saa heikentää sen arvoa tai hävittää sen ominaispiirteitä. Rakennusta ei saa purkaa.” Kaavaratkaisu mahdollistaa pihapiirin täydentämisen toisella pääkäyttötarkoituksen mukaisella rakennuksella, saunalla ja kahdella talousrakennuksella.

Katualue

Hallkullanniemi-katu jatketaan kaava-alueella olemassa olevaa tieuraa pitkin Hallkullanniemeen. Kadun loppuosasta n. 50 m on kokonaan uutta yhteyttä, jonka päätteeksi rakennetaan kääntymisen mahdollistava levennys. Samassa kohtaa kulkuyhteys muuttuu pelkästään virkistysyhteydeksi. Hallkullanniemi-katu on jalankululle ja pyöräilylle varattu, jolla tontille tai rakennuspaikalle ajo on sallittu. Kadun päätteen alta puretaan nykyinen Villa Notsundin autotalli. Palstaviljelyalueen yhteydessä oleva pysäköintialue on kaavaratkaisussa osa katualuetta ja pysäköintipaikat palvelevat kaikkia alueen käyttäjiä. Kaavaratkaisu mahdollistaa pysäköintialueen laajentamisen Uutelan hoito- ja kehittämissuunnitelman 2017–2026 mukaisesti. Pysäköintialueen laajentaminen on mahdollista toteuttaa sorapintaisena kevyin toimenpitein. Jos tarve pysäköinnille tulevaisuudessa vähenee tai poistuu esimerkiksi Uutelan liikennejärjestelmän kehittämisen myötä, voidaan alue istuttaa osaksi kasviston peittämää ympäristöä.

Liikenne

Lähtökohdat

Uutela on virkistysaluetta, jolla jalankulku on pääasiallinen liikku- mismuoto. Kaava-alueelle johtaa ulkoilureitit luoteesta Niemenäpajan suunnalta ja palstaviljelyalueen länsilaitaa pitkin pohjoisesta. Lisäksi Hallkullanniemi-katu palvelee jalankulkua ja kulkee palstaviljelyalueen itäreunaa pitkin kaavoitetun alueen reunaan saakka. Hallkullanniemi-kadun olemassa oleva jatke kulkee yksityisomistuksessa olevan tilan kautta Villa Notsundin pihaan. Kaava-alueen itäreunan luonnonhiekkarannalle kulkee pistona pieni polku palstaviljelyalueen pysäköintialueelta. Lainvoimaisessa asemakaavassa koillisesta Villa Vuosannan tontin läpi on merkitty toinen kulkuyhteys luonnonhiekkarannalle, mutta Villa Vuosannan tarkoituksenmukainen käyttäminen on estänyt yhteyden toteuttamisen.

Uutelan alueella yksityisteitä ovat Uutelantie (Nuottaniemen risteyksestä), Hallkullanniemi ja Skatanniemi. Tiekuunta hallinnoi näitä teitä, vaikka maanomistus on kaupungilla.

Alueen pääasiallinen pyöräilyä palveleva yhteys on Hallkullanniemi-katu. Lisäksi leveimmät virkistysreitit soveltuvat myös pyöräilyyn.

Uutelaan saakka liikennöi HSL:n lähibuslinja 819, jonka pääte- pysäkki on Skatan tilalla linnuntietä n. 700 m etäisyydellä kaava- alueesta. Lähin tavallisen bussiliikenteen pysäkki on Aurinkolah- dessa Aurinkotuulenkadulla linnuntietä n. 1,2 km etäisyydellä kaava-alueelta.

Autoliikenteellä kaava-alue on saavutettavissa Hallkullanniemi-katua pitkin. Hallkullanniemi-katu on jalankululle ja pyöräilylle varattu katu, jolla tontille/rakennuspaikalle ajo on sallittu. Katu on sorapintainen ja leveydeltään n. kolme metriä. Vastaantulija ohittaminen on mahdollista matalalla nopeudella pientareen puolelle väistäen. Kaava-alueen pysäköintipaikkaa käyttää monipuolisesti alueen eri käyttäjät eikä pysäköintikapasiteetti riitä palvelemaan erityisesti kesäaikaan. Pysäköintialueen täyttyessä autoilijat käyttävät Hallkullanniemi-kadun reunaa pysäköintiin, mikä vaikeuttaa kaikkien liikennemuotojen kulkemista alueelle. Suurempien ajoneuvojen kääntymiseen Hallkullanniemi-kadun päässä ei ole toimivaa järjestelyä. Hallkullanniemi-kadulta ei ole tehty liikennelaskentaa, mutta Uutelantien liikennemäärä on noin 600 ajoneuvoa vuorokaudessa (molemmat suunnat yhteenlaskettuna).

Nuottasaari on ollut aiemmin saavutettavissa vesitse, mutta nykyisen laiturin huonon kunnan vuoksi se ei ole enää turvallisesti mahdollista ilman erityisiä taitoja. Nuottasaaren rantakalliot tarjoavat kuitenkin harjautuneille veneilijöille mahdollisuuden rantautumiseen ja keulakiinnitykseen. Myös Villa Notsundin laituri on ollut saavutettavissa pienemmille veneille, mutta laituri on romahtanut arviolta vuonna 2019.

Uutelan lainvoimaisessa asemakaavassa alueelle suuntautuvan moottoriajoneuvoliikenteen uudeksi yhteydeksi on suunniteltu Skatanniementietä, jolle liikenne tulisi pohjoisesta Eteläreimarin-tieltä. Mikäli uusi katuyhteys toteutetaan, kielletään moottoriajoneuvojen liikennöinti Uutelantieltä Aurinkolahden suunnasta.

Kaavaratkaisu

Kaavaratkaisussa Hallkullanniemi-katu jatketaan olemassa olevaa tieuraa pitkin Villa Notsundille saakka. Yhteys palvelee kaikkia kulkumuotoja ja siitä on tarkoitus tulla yleistä kaupungin omistamaa aluetta. Viimeiset n. 50 metriä Hallkullanniemi-kadusta on uutta linjausta, jonka avulla Villa Notsundin piha vapautetaan läpikululta pihapiirin tarkoituksenmukaisen käytön turvaamiseksi. Kaavaratkaisussa on lisäksi kuvattu ohjeellinen jalankulkuyhteyksien verkosto virkistysalueilla. Tärkein yhteysistä on Hallkullanniemi-kadun päätepisteestä jatkuva yhteys joka johtaa Nuottasaareen. Nuottasaaren silta uusitaan tai kunnostetaan turvallisen virkistyskäytön varmistamiseksi.

Pyöräily-yhteyksinä toimivat Hallkullanniemi-kadun lisäksi leveimmät virkistysyhteydet. Hallkullanniemi-kadun päätteeseen tai paltaviljelyalueen pysäköintialueen yhteyteen tutkitaan jatkosuunnittelussa paikkaa myös pyöräpysäköinnille. Tavoitteena on, ettei yhteys Nuottasaareen houkuttelisi pyöräilijöitä.

Kaavaratkaisulla ei ole vaikutuksia bussi- tai lähibussiliikenteeseen. Kaavaratkaisu mahdollistaa kuitenkin julkisen liikenteen parantamisen vesiteitse Nuottasaaren laiturin kautta. Kaavaratkaisu mahdollistaa myös yksityisen veneliikenteen sekä pelastuslaitoksen toiminnan Nuottasaaren laiturin kautta. Veneyhteyden tarvitsemat merkinnät väylältä Nuottasaaren laituriin suunnitellaan osana laiturin jatkosuunnittelua.

Kaavaratkaisu mahdollistaa palstaviljelyalueen eteläkärjessä olevan pysäköintialueen laajentamisen Uutelan hoito- ja kehittämissuunnitelman 2017-2026 mukaisesti. Samalla ratkaisu mahdollistaa suurien ajoneuvojen kääntämisen alueella turvallisesti.

Palvelut

Lähtökohdat

Uutela palvelee merkittävän virkistysalueena, jolla sijaitsee mm. koiraharrastusalue, grillikatoksia, luontopolkuja, kota ja palstaviljelyalue. Uutelan kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa rakennuksissa sijaitsee yksityisesti ja julkisesti tuotettuja palveluita, mm. Villa Vuosanta ja Villa Ivan Falin, joista molemmat toimivat vuokrattavina juhla- ja kokoustiloina, sekä kaupungin nuorisopalveluiden Meriharjun luontotalo. Uutelan länsireunalla on Mustalahden vesinatama, jossa toimii myös ympärivuotinen kahvila. Alueen keskellä olevalla Skatan tilalla on Sininauhaliiton järjestämää toimintaa ja kausittain myös kotieläinpiha.

Kaavaratkaisu

Kaavaratkaisu mahdollistaa ympäröivään virkistysalueeseen soveltuvien palveluiden tarjoamisen suojeltavissa vanhojen huviloitten pihapiireissä. Alueelle eivät sovi kuitenkaan palvelut, jotka tuottaisivat merkittävää ajoneuvoliikennettä. Lisäksi kaavaratkaisu mahdollistaa merellistä virkistäytymistä tukevien palveluiden rakentamisen paikalta aiemmin puretun majoitusrakennuksen paikalle. Rakennuksen tarkempi käyttötarkoitus selviää vasta kaavoituksen jälkeen, mutta se voi olla esimerkiksi vuokrattavien saunojen kokonaisuus tai sesonkikahvila. Laiturin ja palvelurakennuksen muodostaman kokonaisuuden myötä Uutela palvelee entistä paremmin myös veneilijöiden virkistyskohteena. Reilun kilometrin etäisyys Aurinkolahdesta on myös sopiva soutu matka mahdollisten vuokraveneiden käyttäjiä ajatellen. Nuottasaaren mahdollistavat palvelut ja niiden vaatima logistiikka perustuva pääosin juuri vesiliikenteeseen. Kohde on saavutettavissa mantereelta vain kävellen. Saareen ei ole tarkoituksenmukaista sijoittaa toimintoa, joka vaatisivat suurikokoista muusta virkistyskäytöstä rajaamista edellyttävää pihapiiriä.

Esteettömyys

Lähtökohdat

Hallkullanniemen eteläinen osa ja Nuottasaari on tällä hetkellä pihapiiriä, eikä näin lähtökohtaisesti lainkaan saavutettavissa. Alueella kulkee pihapiiriin liittyneitä polkuja, jotka ovat yleisen käytön näkökulmasta vaarallisia. Asemakaava-alueen maasto on vaativaa jyrkkienkin tasoerojen ja osin muuten vaikeakulkuisuuden vuoksi. Viljelypalstojen ympäristössä kulku on selkeää, ja saavutettavissa jopa autolla.

Kaavaratkaisu

Koska Hallkullanniemen ja Nuottasaaren maisema on hienovaraista ja pienipiirteistä, maasto erittäin vaikeasti rakennettavissa ja sekä luonto- että kulttuurisilta arvoiltaan merkittävää, perustuu ulkoilu pääosin maastoon sovitettuun reitistöön. Tarkemmin esteettömyyden taso ratkaistaan tarkemmissa suunnitteluvaiheissa, mutta lähtökohtaisesti kaavaratkaisu mahdollistaa esteettömän reitin rakentamisen Hallkullanniemen käänntöpaikalle saakka. Lisäksi saavutettavuutta parantaa yleisessä käytössä oleva venelaituri. Näin ollen etenkin Nuottasaaren palvelurakennuksen ympäristöä voidaan tarkemmassa suunnittelussa edistää esteettömyyden näkökulmasta, mutta vesiliikenteeseen perustuen. Nykyiset vaarallisiksi todetut epäviralliset polut poistetaan maastosta reitistön rakentamisen yhteydessä.

Luonnonympäristö

Lähtökohdat

Kaava-alue sijoittuu Pitkälahden ja Haminansalmenlahden välissä sijaitsevalle kallioselänteelle Hallkullanniemelle, sekä sen edustalla sijaitsevalle Nuottasaaren alueelle. Nuottasaari on kannasmaisella rakennetulla sillalla kiinteästi yhteydessä mantereeseen. Kaava-alueen kokonaisuus on Helsingin itäisimmän vihersormen, Vuosaaren ulkoilupuiston, eteläisin kärki. Metsä- ja niittyverkoston runkoyhteys jatkaa Helsingissä yhtenäisenä aina Sipoonkorpeen saakka, ja seudullisesti siitäkin eteenpäin.

Nuottasaari on kivinen ja osin kallioinen saari, jossa kasvaa järeää kilpikaarnaista mäntyä ja vähän koivua. Kasvillisuuden joukosta erottuu jäänteitä myös aiemmasta pihapiiristä. Hallkullanniemen kärki on louhikkoista ja vaikeakulkuista, ja maisemaltaan erittäin viehättävää ympäristöä: avokalliopinnot ja puustoiset kangasmetsälaikut vaihtelevat mosaiikkimaisesti. Kaava-alueen luoteisosan laaksoalue on lehtomaista rehevää, kosteaa, mutta myös

mäntyvaltaista metsää. Rantaa myötäilee kapea tervaleppävyöhyke. Alueella on luonnon hiekkarantoja ja rantakivikoita, joilla on myös kartoitettuja arvoluokituksia.

Kartoitettuja luontoarvoja ovat Hallkullanniemen lepakkoalue ja matelija- ja sammakkoeläinkohde, sekä Hallkullanniemen etelärannan palvelu- ja/tai asuinrakennusten korttelialueen itäpuolella sijaitseva Metso-luokituksen mukainen I ja II-luokan arvometsä, jonka pensaskerroksessa kasvaa näyttävää katajaa. Viljelypalstojen alue on kasvillisuudeltaan monipuolinen ja monimuotoinen, ja sellaisenaan osa Helsingin laajuista merkittävää niittyverkoston yhteyttä. Viljelypalstan viereisen tien reunametsissä on havaittu kulumista pysäköintialueiden tilanpuutteen vuoksi, mutta muuten alue on pihapiirejä lukuun ottamatta säilynyt yksityisenä melko kulumattomana.

Alueella on puutarhakulttuurin seurauksena muutamia haitallisten vieraslajien esiintymiä sekä Nuottasaaressa että Hallkullaniemessä.

Kaavaratkaisu

Pääosa kaava-alueesta säilyy metsäisenä VR-merkinnällä. Myös korttelialueilla ympäristö määrätään säilytettäväksi. Maastoon sovitut reitit sekä korttelialueille ja Nuottasaareen osoitettujen palveluiden hienovaraisuus ohjaavat kulutusta ja säästävät jatkossakin nykyistä luonnonympäristöä. Täydentyvät palvelu- ja/tai asuinrakennusten korttelialueet on osoitettu olemassa oleviin pihapiireihin ja ratkaisut sovitettu maastoon, mikä säästää ympäröivää luonnon ympäristöä sekä maisemallisesti että ekologisesti. Nuottasaaren palvelurakennus on osoitettu puretun rakennuksen paikalle, eikä vaadi näin ollen puuston tai muun kasvillisuuden raivaamista, tai merkittävää muuta esirakentamista. Haminansalmenlahden reitti on linjattu siten, että herkin rantaluonto säilyy. Vieraslajien leviäminen estetään jatkosuunnittelussa ja luonnonhoidon yhteydessä.

Pysäköintialuetta Uutelan hoito- ja kehittämissuunnitelmassa tutkitun mukaisesti laajentamalla voidaan hallita alueen pysäköintipaikkojen puutteen vuoksi tienvierustoilta metsän puolelle levittäytynyttä kulumista. Laajemmin koko Uutelan autoiluun liittyvät ongelmat ratkotaan kuitenkin kaavan ulkopuolisena työnä.

Ekologinen kestävyys

Lähtökohdat

Hallkullanniemi on ollut kauan yksityisomistuksessa ja alueen käytöstä aiheutunut kulutus rajautunut pihapiireihin.

Kaavaratkaisu

Kaavaratkaisu on luonteeltaan ympäristön säilyttävä eikä sillä ole merkittäviä vaikutuksia alueen luontoon. Kaavaratkaisu ei myöskään aiheuta merkittäviä hiilipäästöjä. Alueen tuleva maankäyttö perustuu pääosin jalankulkuun pohjautuvaan virkistyskäyttöön. Rakentaminen on vähäistä ja pohjautuu olemassa olevien rakennusten säilyttämiseen, sekä pihapiirien maltilliseen täydentämiseen. Päästöjä aiheutuu kuitenkin sekä korjaus- että uudisrakentamisesta ja polttomooottoreihin perustuvasta auto- ja vesiliikenteestä. Ympäristön kannalta keskeiset kysymykset rajautuvat jalankulun ohjaamiseen rakennettaville reiteille kasvillisuuden kulumisen estämiseksi. Kaavaratkaisu mahdollistaa maastoon merkittävät reitit. Koska alueelle todennäköisesti toteutetaan kiinteistökohtaisia talousjätevesien käsittelyratkaisuja, on vesien suojelun varmistaminen tärkeää. Kaavassa on määräys asian varmistamiseksi.

Suojelukohteet

Lähtökohdat

Kaava-alue on osa maakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä Kallahti-Ramsinniemi-Uutela, jolla on lukuisia rakennustaiteellisesti arvokkaita, paikallisliikenteen höyryvenereittien varteen pääosin 1900-luvun alussa rakennettuja huviloita. Alue kuuluu myös Helsingin kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittäviin alueisiin. Uutelan rakennetun ympäristön arvot –selvityksessä vuodelta 2003 Villa Notsundille sekä sen saunalle suositellaan suojelumääräystä.

Alueella esiintyy lahokaviosammal, joka on rauhoitettu luonnonsuojelulain 42 § mukaisesti ja erityisesti suojeltava luonnonsuojelulain 47 § mukaisesti. Laji on viimeisimmässä uhanalaisuusarvioinnissa (Juutinen ym. 2019) luokiteltu erittäin uhanalaiseksi (EN). Viime aikoina lajin tunnettu levinneisyys on kuitenkin laajentunut huomattavasti ja laji vaikuttaa olevan merkittävästi aiempaa arvioitua yleisempi. Keväällä 2021 oli lausuntokierroksella luonnonsuojeluasetuksen lajilistojen päivitysluonnos, jossa esitettiin lahokaviosammalen poistamista erityisesti suojeltavien lajien listauksesta. Vuosaaren alueesta on keväällä 2020 laadittu kattava selvitys lahokaviosammalen elinympäristöistä (Faunatican raporteja 24/2020). Työssä kartoitettiin paitsi itiöpesäkkeiden esiintymät,

myös lahokaviosammalen asuttamat lahopuut pelkkien itujuväsryhmien perusteella. Yhteensä yli 3 700 kasvupaikkahavainnon perusteella Vuosaaresta määriteltiin 63 lahokaviosammalen elinympäristökuviota, joiden laajuus on yhteensä noin 193 ha. Yksittäisiä tai muutamia harvassa olleita itujuväsryhmien kasvupaikkoja ei työssä määritelty esiintymiksi, sillä lajin pidempiaikainen esiintyminen näillä kasvupaikoilla on hyvin epävarmaa. Elinympäristökuviot luokiteltiin käyttämällä Vantaan lahokaviosammaleesiintymien arvottamiseen kehitettyä pisteytystä, jossa arvokkain esiintymä sai 17 pistettä ja vähiten arvokas 2 pistettä (Lammi & Vauhkonen 2019, Manninen & Nieminen 2020). Vuosaaren arvokkaimmat lahokaviosammalen elinympäristöt sijoittuvat Mustavuoreen sekä Uutelan pohjois- ja itäosiin. Kaava-alueelle ulottuu Uutelan ulkoilupuiston kaakkoinen elinympäristö, joka on selvityksessä määritelty viiden pisteen elinympäristöksi. Alueelta ei ole löydetty itiöpesäkkeitä vaan pelkästään itujuväsryhmiä. Aluetta koskien ei ole ELY-keskuksen tekemiä lahokaviosammalta koskevia rajauspäätöksiä.

Alueella ei ole muita luonnonsuojelulain kohteita, mutta siellä on useita uhanalaisia ja silmälläpidettäviä luontotyyppisiä: Haminasalmenlahden rakkolevävalli, Pitkälahden kivikkorannat sekä Pitkälahden hiekkaranta. Näistä Haminasalmen rakkolevävalli on luontotyyppinä vaarantunut, ja edustavuudeltaan sekä luonnontilaisuudeltaan erinomainen. Pitkälahden kivikkoranta on luontotyyppinä silmälläpidettävä, edustavuudeltaan kohtalainen ja luonnontilaisuuden osalta vähän heikentynyt. Pitkälahden hiekkaranta on luontotyyppinä erittäin uhanalainen, mutta edustavuudeltaan heikko ja luonnontilaisuudeltaan heikentynyt.

Kaavaratkaisu

Kaavaratkaisu on luonteeltaan nykyisen ympäristön säilyttävä. Korttelialueet on merkitty lisämerkinnällä, joka velvoittaa säilyttämään nykyisen ympäristön. Lisäksi Villa Notsund, Villa Notsundin saunarakennus sekä Sandstrandin kalliolla sijaitseva vierasmaja on merkitty suojelumerkinnöin. Villa Notsundin taloudenhoitajan entinen kesäasunto sekä Villa Notsundin autotalli on tarkoitus purkaa. Kyseisillä rakennuksilla ei ole rakennussuojelullista arvoa.

Kaavaratkaisu säilyttää uhanalaiset ja silmällä pidettävät luontotyypit sekä lahokaviosammalen esiintymät alueella. Kaavassa on lahokaviosammalen elinympäristöjen huomioimista edellyttävä määräys, sekä määräys joka kieltää maisema- tai luontoarvoja heikentävien toimenpiteiden tekemisen.

Yhdyskuntatekninen huolto

Lähtökohdat

Kaava-alue on nykyisin haja-asutustyyppinen. Kaupungin johtotietoineiston perusteella ainoastaan Villa Vuosanta on liittynyt sähköverkkostoon. Vesihuolto on toteutettu hajautetusti kohdekohtaisilla ratkaisuilla. Kaivojen vedenlaadussa on havaittu mikrobiologista kuormitusta. Villa Vuosantaan käyttövesi tuodaan säiliöautoilla, mustat jätevedet ajetaan pois loka-autoilla ja harmaita vesiä varten on maaperäkäsittelylaitos.

Kaava-alue ei sijaitse Helsingin Seudun Ympäristöpalvelut kuntayhtymän (HSY) vesihuollon toiminta-alueella, ja aluetta koskevat HSY:n ja kaupungin välisen kuntateknisen yhteistyön puitesopimuksen ehdot toiminta-alueen laajentumisesta. Helsingin vesihuollon kehittämissuunnitelmassa alueella on osoitettu selvitettäväksi, onko alueella kaupungin vesihuollon järjestämisvelvollisuus (vesihuoltolaki 6 pykälä) terveydensuojelun ja ympäristönsuojelun perusteella.

Helsingin kaupungin Rakennukset ja yleiset alueet-palvelu on vuonna 2018 laadittanut Vuosaaren Aurinkolahden ja Villa Vuosannan välille vesijohto- ja viemärisuunnitelman, jota koskevat Etelä-Suomen Aluehallintoviraston päätöksen Nro 280/2019 luparatkaisun ja lupamääräysten ehdot. Rakentamista ei ole toteutettu.

Kaavaratkaisu

Kaavaa laadittaessa ei ole ollut tiedossa, voidaanko kaava-alueen vesihuolto sopimuksellisesti toteuttaa Aurinkolahden ja Villa Vuosannan välille laaditun vesihuoltosuunnitelman tai HSY:n vesihuoltoverkostojen laajentamisen pohjalta. Alueen vesihuoltopalvelut voidaan toteuttaa myös hajautetusti ja kiinteistökohtaisesti. Kaava-alueen kalliainen maaperä sekä pääasiassa ohuet ja hyvin vettä johtavat irtomaakerrokset eivät luo hyviä edellytyksiä kiinteistökohtaiselle vedenhankinnalle ja jätevesien käsittelylle. Näin on erityisesti Nuottasaaren kaavassa osoitetun matkailua ja virkistystä palvelevan rakennuksen osalta.

Kaavassa on annettu seuraava määräys: Rakennusten suunnittelussa tulee huomioida Helsingin kaupungin ympäristönsuojelumääräykset, valtioneuvoston asetus talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla sekä sosiaali- ja terveysministeriön asetus pienten yksiköiden talousveden laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista.

Tulvasuojelu

Asemakaavaan merkityt asumiseen, majoittumiseen sekä matkailuun ja virkistyskäyttöön osoitettujen rakennusten rakennusalat sijaitsevat alhaisimmillaan korkeustasolla +4 m (N2000), paitsi Nuottasaaren osoitetun matkailua ja virkistyskäyttöä palvelevan rakennuksen rakennusala, jonka alin korkeus on n. +2,5 m (N2000). Kyseisessä kohdassa ilmastonmuutoksen aiheuttamaa meriveden pinnannousua koskevan ns. alimman suositeltavan rakentamiskorkeuden arvioidaan olevan +3,7 m (N2000). Kaavassa on määräys ottaa rakennuksen rakennuslupasuunnittelussa huomioon merenpinnan kohoamisen vaikutus rakennuksen käyttöikänsä.

Maaperä

Kaava-alueen maaperä on kitkamaata, avokalliota ja savikkoa. Alueen käyttöhistorian perusteella alueella ei arvioida olevan maaperän pilaantuneisuutta. Alueelle suunnitellut rakennukset voidaan perustaa suoraan kantavan maaperän varaan.

Pelastusturvallisuus

Lähtökohdat

Pelastautumista tai pelastuslaitoksen toimintaa ei ole alueelle tällä hetkellä suunniteltu, sillä alue on yksityisen omistuksen jälkeen kaavoittamatta, eikä näin ollen yleisessä käytössä. Olemassa olevien huviloiden pihoihin kulkee ajoyhteys.

Kaavaratkaisu

Hallkullanniemi-kadun katuyhteys palvelee alueen korttelialueita ja toimii pelastuslaitoksen ajoyhteytenä. Nuottasaaren osalta pelastuslaitoksen toiminta tapahtuu jatkossa Nuottasaaren luoteisrannan laiturin kautta. Suunnittelussa on huomioitu, että pelastusyksikkö pääsee vähintään 50 metrin etäisyydelle ja ensihoitoyksiköllä vähintään 25 metrin etäisyydelle uudesta palvelurakennuksesta. Mantereen puolella pelastusajoneuvoilla on pääsy Hallkullannimen kääntöpaikalle saakka. Alueelle ei sijoiteta uimiseen osoitettavia paikkoja, portaita tai laitureita turvallisuussyistä.

Rakennetekniikka

Villa Notsundin kuntoa on selvitetty Sitowisen laatimassa kuntoarviossa keväällä 2021. Rakennus edellyttää kattavaa remonttia ja esimerkiksi LVI-järjestelmät on uusittava kokonaan. Rakennuksessa ei kuitenkaan havaittu mitään, mikä estäisi sen korjaamisen

terveelliseksi ja turvalliseksi asuin- tai toimintaympäristöksi. Korjauskustannusten arvioidaan alittavan uudisrakentamisen kustannukset.

Nimistö

Hallkullanniemi-katu jatkuu alueelle Uutelan keskiosista.

Vaikutukset

Kaavaan liittyvät selvitykset ovat kaavaselostuksen liitteenä tai ilmenevät selostuksen alusta kohdasta: Luettelo muusta kaavaa koskevasta materiaalista.

Yhdyskuntataloudelliset vaikutukset

Kaavaratkaisun toteuttamisesta aiheutuu kaupungille kustannuksia ilman arvonlisäveroa, 05/21, seuraavasti:

Kadut	0,5 milj. euroa
<u>Puistot ja viheralueet</u>	<u>0,1 milj. euroa</u>
YHT	0,6 milj. euroa

Kadut pitävät sisällään Hallkullanniemen kadun jatkeen rakentamisen. Puistot ja viheralueet ovat karkea varaus alueen puistopolkujen ja reittien kunnostamista varten.

Lisäksi kaupungille voi kertyä kustannuksia jalankulkusillan kunnostuksesta, Nuottasaaren laiturin rakentamisesta ja mahdollisesta grillikatoksesta Nuottasaareen.

Kaavan edellytyksenä on ollut kauppa, jossa kaupunki on ostanut kaksi tosiasiallista rantarakennuspaikkaa ja raakamaata maanvaihtona 2,1 milj. euron arvosta vuonna 2013. Kaavaratkaisun toteuttamisen edellytyksenä on lisäksi n. 6 000 m² yksityisen maan hankkiminen kaupungin hallintaan. Kaupungin maalle kaavoitettavan palvelu- ja/tai asuinrakennusten tontin arvo on n. 1,4 milj. euroa.

Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen

Kaavaratkaisun toteuttamisen myötä viimeinen kaavoittamaton osa Uutelasta liitetään olemassa olevien huviloiden pihapiirejä lukuun ottamatta yleiseen virkistysalueeseen.

Vaikutukset luontoon, maisemaan ja kulttuuriperintöön

Kaavaratkaisun toteuttamisen myötä alueelle rakennetaan ulkoilureitit, jotka kohdistavat virkistyskäytöstä aiheutuvan kulutuksen

pääosin reiteille. Siitä huolimatta virkistyskäyttö tulee lisäämään kasvillisuuden kulumista esimerkiksi rantakallioilla, jotka houkuttelevat eväsretkiin ja muuhun polulta pistäytymiseen. Alue on tähän saakka toiminut suojaisana sijaintina vesilinnuille. Virkistyskäytön myötä alue menettää erityisen rauhallisen luonteensa, ja linnuston kannalta siitä tulee vastaava sijainti kuin muista Helsingin virkistyskäytössä toimivista luonnontilaisista rannoista. Kokonaisuutena vaikutukset alueen luontoon ovat kuitenkin maltilliset. Kaavaratkaisu ei muuta alueen uhanalaisten ja silmälläpidettävien luontotyyppien olosuhteita nykyisestä. Kaavaratkaisun toteuttamisella ei myöskään ole vaikutuksia lahoakaviosammalen elinvoimaisuuteen paikallisesti, seudullisesti tai valtakunnallisesti. Virkistysalueen polut sekä korttelialueiden rakennukset arvioidaan voitavan rakentaa lahoakaviosammalen esiintymiä tuhoamalla. Mikäli kuitenkin yksittäisiä itujuväsryhmiä jouduttaisiin tuhoamaan, ei sillä olisi vaikutusta lajin elinvoimaisuuteen sen hiljattain tunnistettu yleisyys huomioiden. Luonnonsuojelulaki kuitenkin edellyttää valitsemaan rakentamiselle rauhoitetun lajin säästävän toteutustavan, mikäli se on mahdollista ilman merkittäviä lisäkustannuksia.

Nuottasaaren uudet osoitetut toiminnot ovat pienimittakaavaisia, eivätkä vaadi erityisesti tilaa tai voimakasta ympäristön rakentamista tai valaistusta. Nuottasaaren laituriin kohdistuva vesiliikenne aiheuttaa häiriötä vedenalaiselle luonnolla, mutta laiturin sijainnista johtuen ne kohdistuvat jo ennestään häiritylle alueelle, mikä vähentää vaikutusta.

Kaavaratkaisu turvaa alueen rakennetun kulttuuriympäristön arvot suojelumääräyksillä sekä tarjoamalla monipuoliset käyttömahdollisuudet arvokkaille pihapiireille. Laajalla käyttötarkoitusvalikoimalla varmistetaan rakennussuojelun taloudellinen toteutuskelpoisuus. Pihapiirien täydentäminen sovitetaan alueen maastonmuotoihin. Tonttien kasvillisuus sekä muut järjestelyt säilytetään pääosin.

Vaikutukset liikenteen ja teknisen huollon järjestämiseen

Kaava luo edellytykset toteuttaa alueelle toimivuuden, terveydensuojelun ja ympäristönsuojelun vaatimukset täyttävät yhdyskuntateknisen huollon palvelut. Kaavaratkaisun toteuttamisen myötä virkistysalueen ruuhka-aikoina aiemmin Hallkullanniemi-kadun varsille levittäytynyt pysäköinti kohdistuu pysäköintiin tarkoitettulle alueelle. Kaavaratkaisun muut vaikutukset autoliikenteeseen ovat vähäisiä. Nuottasaaren laiturin rakentaminen tekee kaava-alueesta ja laajemmin koko Uutelasta myös veneilijöille saavutettavan kohteen. Lisäksi laituri mahdollistaa yhteysaluksen liikennöinnin.

Vaikutukset ilmastonmuutoksen hillintään ja sopeutumiseen

Kaava luo edellytykset ottaa huomioon ennusteet meriveden pinnanoususta kaavan jälkeisessä toteutussuunnittelussa.

Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön, sekä virkistykseen

Kaavaratkaisun toteuttaminen parantaa ihmisten elinoloja, elinympäristöä sekä virkistysmahdollisuuksia tarjoamalla n. viiden hehtaarin laajennuksen Uutelan virkistyskokonaisuuteen. Uutelan alueeseen kohdistuu nykyisin suuri käyttöpaine ja kaupungin väkiluvun kasvaminen lisää sitä entisestään. Virkistysalueen laajentaminen yhdistettynä hyvin suunniteltuihin reitteihin ja muihin palveluihin lieventää käyttöpaineen kasvamisesta aiheutuvia haittoja.

Suunnittelun lähtökohdat

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Kaavaratkaisu vastaa valtakunnallisiin tavoitteisiin (valtioneuvoston päätös 14.12.2017). Näistä kaavaratkaisun valmistelussa on erityisesti painotettu seuraavia:

- edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä
- huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävästä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta

Tavoitteiden huomioon ottamista selostetaan tarkemmin kohdassa luonnonympäristö.

Kaavaratkaisu ei ole ristiriidassa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kanssa.

Yleiskaava

Helsingin yleiskaavan 2016 mukaan Hallkullanniemi on virkistys- ja viheraluetta ja Nuottasaari on merellisen virkistys- ja matkailun aluetta. Molempia alueita koskee määräys: ”Suunnittelussa tulee turvata kulttuurihistoriallisten ja maisemallisten arvojen säilyminen sekä ottaa huomioon ja turvata luonnon monimuotoisuuden, ekosysteemipalveluiden kehittämisen, luonnonsuojelun ja ekologisen verkoston sekä metsäverkoston kannalta tärkeät alueet.” Nyt laadittu kaavaratkaisu on Helsingin yleiskaavan 2016 mukainen. Alue on osoitettu pääosin virkistysalueeksi. Alueelle osoitetut korttelialueet ovat Uutelan kokonaisuuteen nähden vähäisiä ja ne ovat osa kaavaratkaisua kulttuurihistoriallisten arvojen turvaamiseksi yleiskaavan määräyksen mukaisesti.

Helsingin maanalaisen yleiskaavan nro 11830 (tullut voimaan kokonaisuudessaan 18.11.2011) mukaan alue on esikaupungin pintakallioaluetta. Nyt laadittu kaavaratkaisu on maanalaisen yleiskaavan mukainen.

Asemakaavat

Alueen itä- ja pohjoisosissa on voimassa asemakaava nro 11510 (tullut voimaan 16.1.2009). Kaavan mukaan alue on retkeily- ja ulkoilualueetta, katualuetta sekä palstaviljelyaluetta.

Rakennusjärjestys

Helsingin kaupungin rakennusjärjestys on hyväksytty 22.9.2010.

Muut suunnitelmat ja päätökset

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti 9.3.2006 lähettää asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen nro 11510 (Uutelan lainvoimainen asemakaava) kaupunginhallitukselle puoltaen sen hyväksymistä, kuitenkin siten muutettuna, että ehdotuksen ulkopuolelle rajataan tilat Notsund, Notholmen ja Sandstrand.

Kaupunginhallitus päätti oikeuttaa hankkimaan maanvaihtona Villa Notsundin ympäristön sekä Nuottasaaren kokouksessaan 2.9.2013. Päätöksen esittelijän kannanotossa todettiin: ”Uutelan kiinteistökokonaisuus rajoittuu kaupungin omistamaan Uutelan virkistysalueeseen. Vaihdon jälkeen Halkullanniemi olisi yhtä kiinteistöä lukuun ottamatta kaupungin omistuksessa. Vaihto edistäisi Uutelan virkistysalueen kehittämistä ja muodostaisi Nuottasaaren kanssa maisemallisesti upean retkikohteen hiekka- ja kalliorantoinen. Huvilasta pihapiireineen on teknisesti muodostettavissa erikseen myytävissä oleva rakennuspaikka, mikäli kaupungilla ei ole mittavaa ja kallista entistämistä vaativalle huvilalle käyttöä. Erottaminen on mahdollista tehdä vaikeuttamatta maisemallisesti ja virkistysarvoltaan tärkeiden alueiden käyttömahdollisuuksia. Ehdotus on kiinteistölautakunnan esityksen mukainen.”

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi Uutelan hoito- ja kehittämisuunnitelman 2017–2026 kokouksessaan 28.11.2017.

Kaupunkiympäristölautakunta päätti kokouksessaan 19.3.2019 palauttaa valmisteltavaksi esityksen, joka käsitteli Nuottasaaren varaamista osittain MajaMaja Oy:lle merellisen matkailuhankkeen suunnittelua varten. Yksimielisesti päätetty palautusehdotus oli: ”Kaupunkiympäristölautakunta pitää MajaMaja –hankkeen konseptia kiinnostavana ja haluaa olla löytämässä mahdollisimman sopivaa ja hyväksyttävää ratkaisua tälle hankkeelle. Kaupunkiympäristölautakunta palauttaa esityksen valmisteluun siten että tar-

kastellaan Nuottasaaren hankkeen mittaluokka ja luonto- ja virkistysarvojen asettamat reunaehdot ja samalla kartoitetaan hankkeelle mahdollisesti sopivat muut vaihtoehtoiset sijoittumispaikat merellisessä Helsingissä.”

Pohjakartta

Helsingin kaupungin kaupunkimittauspalvelut on laatinut pohjakartan.

Maanomistus

Helsingin kaupunki omistaa pääosan alueesta. Hallkullanniemen kärjen ja Uutela uimapaikan välissä on yksityisomisteinen alue, jonka läpi kulkee Villa Notsundia palveleva rasitesopimus. Palstaviljelyaluetta palveleva pysäköintialue on vuokrattu alueen osana Helsingin työväenopiston opistolaisyhdistys ry:lle vuoteen 2028.

Muut lähtökohdat

Selvitys alueen oloista, rakennuskannasta ja muista ympäristöominaisuuksista on kuvattu kaavaselostuksen kohdassa "Asemakaavan kuvaus" kunkin aiheen kohdalla.

Suunnittelu- ja käsittelyvaiheet

Vireilletulo

Kaavoitus on tullut vireille vuonna 2016 kaupungin aloitteesta. Kaava-aluetta laajennettiin 2020 tontin omistajan hakemuksesta.

Viranomaisyhteistyö

Kaavaratkaisun valmistelun yhteydessä on tehty yhteistyötä kaupunkiympäristön toimialan eri tahojen lisäksi seuraavien viranomaistahojen kanssa:

- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
 - Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) vesihuolto
 - Museovirasto
 - kaupunginmuseo
 - kiinteistöviraston geotekninen osasto
 - rakennusvirasto
 - ympäristökeskus
-

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman sekä kaavan valmisteluaineiston nähtävilläolo 6.2.- 3.3.2017

Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty liitteenä olevan osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) mukaisesti.

Vireilletulosta ja OAS:n sekä valmisteluaineiston nähtävilläolosta on ilmoitettu osallisille kirjeillä ja verkkosivuilla www.hel.fi/ksv sekä lehti-ilmoituksella Helsingin uutiset -lehdessä.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä valmisteluaineistoa oli nähtävillä 6.2.– 3.3.2017 seuraavissa paikoissa:

- Kulttuurikeskus Stoan aulassa, Turunlinnantie 1
- verkkosivuilla www.hel.fi/suunnitelmat.

Kaavan valmistelija oli tavattavissa Itämessujen yhteydessä 7.2.2017 kulttuurikeskus Stoassa.

Yhteenveto viranomaisten kannanotoista

Viranomaisten kannanotot osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat virkistysalueiden kasvamiiseen, kaupungille aiheutuviin kustannuksiin, reittiverkostoon, opastukseen, maaperään, kunnallistekniikan järjestämiseen, valaistuksen suunnitteluun lepakoiden elinympäristöt huomioiden, matkailupalveluiden mittakaavaan alueen luonnonympäristö huomioiden, alueen kulttuurihistorian säilyttämiseen ja huomioimiseen sekä suojelumerkintöihin.

Kannanotoissa esitetyt asiat on otettu huomioon kaavatyössä siten, että alueen huvilakulttuuriin liittyvät pihapiirit säilytetään ja merkitään ympäristön säilyttämistä koskevin suojelumerkinnöin. Lisäksi merkittävimmät yksittäiset rakennukset suojellaan. Suojelutavoitteiden toteutuminen varmistetaan säilyttämällä pihapiirit alkuperäisessä asuinkäytössään. Kaavaluonnoksessa on määräykset koskien maisema-arvojen säilyttämistä, ympäristön säilyttämistä sekä linnustolle ja lepakoille aiheutuvien haittojen minimoimista. Nuottasaaren matkailupalveluiden alue on kohdistettu puretun rakennuksen kohdalla olevan sepelientien paikalle. Kaavaratkaisussa huomioidaan alueen maaperä ja varaudutaan vesihuollon toteuttamiseen yksityisin järjestelyin sekä mahdollistetaan alueen virkistysreittiverkoston toteuttaminen.

Vastineet kannanottoihin on esitetty vuorovaikutusraportissa.

Yhteenveto mielipiteistä

Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat asuintonttien tarpeellisuuteen, rantojen yksityistämiseen, luontoarvoihin, rantojen säilyttämiseen luonnon-tilaisina, luontoselvitysten riittävyteen, virkistyskäyttöön, virkistysreitteihin, lisääntyvästä virkistyskäytöstä naapurikiinteistölle aiheutuviin haittoihin, tulvariskeihin, Nuottasaaren rakennuksen purkamiseen, yrittämisen mahdollisuuksiin, yleiskaavan mukaisuuteen, Notsundin huvilan käyttömahdollisuuksiin, tieyhteyksiin sekä pyöräilyn kieltämiseen Nuottasaassa.

Mielipiteet on otettu huomioon kaavoitustyössä siten, että rakennuksia on pelkästään nykyisissä pihapiireissä sekä Nuottasaaren puretun rakennuksen paikalla. Kaavaratkaisu on luonteeltaan nykytilannetta pääosin säilyttävä ja tähtää alueen kulttuuri-, luonto- ja maisema-arvojen säilyttämiseen. Nuottasaaren luontoselvitys on lisätty kaavan valmisteluaineistoon. Koko Vuosaaren alueesta on laadittu lahkaviosammalselvitys keväällä 2020. Kaavaratkaisu huomioi alueen arvokkaat luontotyytit sekä lepakoiden, linnuston, ja matelijoiden sekä sammakkoeläinten olosuhteet. Kaavaratkaisussa on useita alueen ympäristön säilyttämistä sekä luonnonympäristön huomioimista edellyttäviä määräyksiä. Kaavaratkaisu mahdollistaa virkistystä palvelevan reitistön toteuttamisen, ja jatkosuunnittelussa voidaan toteuttaa toimenpiteitä, jotka ohjaavat virkistyskäyttöä pysymään rakennetuilla reiteillä. Kaava-alueita sekä yleiseen virkistyskäyttöön osoitettavia alueita on laajennettu, ja samalla olemassa olevan yksityisomisteisen kiinteistön ja yleisen virkistyskäytön välisiä ristiriitoja on lievennetty suunnitteluratkaisulla.

Kirjallisia mielipiteitä saapui 11 kpl.

Vastineet mielipiteisiin on esitetty vuorovaikutusraportissa.

Päivitetyn osallistumis- ja arviointisuunnitelman sekä kaavan valmisteluaineiston nähtävilläolo 16.11.- 4.12.2020

Päivitetyn osallistumis- ja arviointisuunnitelman sekä valmisteluaineiston nähtävilläolosta on ilmoitettu osallisille kirjeillä ja verkkosivuilla www.hel.fi/kaupunkiymparisto/fi sekä lehti-ilmoituksella Vuosaari-lehdessä.

Päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä valmisteluaineistoa oli nähtävillä 16.11.– 4.12.2020 seuraavissa paikoissa:

- Vuotalossa, Mosaiikkitori 2
- Verkkosivuilla www.hel.fi/suunnitelmat.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman päivitystä ja valmisteluaineistoa koskeva asukastilaisuus pidettiin verkossa Uutta Itä-Helsinkiä tilaisuudessa 17.11.2020.

Yhteenveto viranomaisten kannanotoista

Päivitetyn osallistumis- ja arviointisuunnitelman ja luonnosaineiston nähtävilläolo järjestettiin erikseen, jolloin viranomaisten kannanotot kohdistuivat vesihuollon järjestämiseen ja suojelumääräyksiin.

Kannanotoissa esitetyt asiat on otettu huomioon kaavatyössä siten, että selostuksessa on kuvattu kaavan mahdollistamat vesihuollon järjestelyt, kaavaan on lisätty vesihuoltoa koskeva määräys ja kaavaratkaisun suojelumääräyksiä on täsmennetty.

Vastineet kannanottoihin on esitetty vuorovaikutusraportissa.

Yhteenveto mielipiteistä

Päivitetyn osallistumis- ja arviointisuunnitelman sekä luonnosaineiston nähtävilläolon yhteydessä saadut mielipiteet kohdistuivat virkistyskäyttöön, virkistysreitteihin ja –palveluihin sekä niiden esteettömyyteen, Villa Notsundin käyttötarkoitukseen ja kunnostamiseen, rakennussuojeluun, Nuottasaaren sillan suojeluun, asuintontteihin, Nuottasaaren esitettyyn palvelurakentamiseen ja laiturisiin, moottoriveneilyyn, pysäköintialueen laajennukseen sekä liikennetarkaisuun, ihmisten ja eläinten liikenneturvallisuuteen, luontoselvitysten riittävyyteen ja luontoarvoihin, luontopolkujen toteuttamiseen, virkistysalueelle jäävään olemassa olevaan mökkiin, huviloiden alkuperäiseen käyttötarkoitukseen, suunnitteluprosessiin, kaavatalouteen, alueen tämänhetkiseen hallinnointiin, kaavoitusaikatauluun, segregaaion vähentämiseen, vapaassa käytössä oleviin rantoihin ja rantareittiin, ilmastonmuutokseen (mielipiteessä ilmastohätätila), puun polttamiseen, kaupungin kiinteistöstrategiaan, yksityisen maanomistuksen kunnioittamiseen, päätöksenteon valmistelun ja päättäjien luotettavuuteen, valmistelun lainmukaisuuteen, vuorovaikutusraportin sisältöön sekä vuorovaikutukseen.

Mielipiteet on otettu huomioon kaavoitustyössä siten, että erillispientalojen korttelialueet on muutettu palvelu- ja/tai asuinrakennusten korttelialueiksi, olemassa olevan Hallkullanniemessä sijaitsevan lomarakennuksen kohdalta on poistettu rakennusala ja Nuottasaaresta on vähennetty matkailua ja virkistyskäyttöä palvelevan rakennusoikeuden määrää. Muita mielipiteissä nousseita aiheita on avattu asemakaavan selostuksessa.

Kirjallisia mielipiteitä saapui 22 kpl.

Vastineet mielipiteisiin on esitetty vuorovaikutusraportissa.

Asemakaavaratkaisun eri vaihtoehdot

Nuottasaaren aiemmin kaavaillun MajaMaja-hankkeen suunnitteluvaramääräyksessä Nuottasaaren pohjoisosa olisi varattu matkailua palvelemaan yritystoimintaan.

Päivitetyn osallistumis- ja arviointisuunnitelman oheismateriaalina oli luonnos kaavakartasta, jossa olemassa olevien huviloiden pihapiirit oli merkitty erillispientalojen korttelialueiksi. Villa Notsundin taloudenhoitajan kesäasunnolle oli luonnoksessa merkitty rakennusala ja rakennusoikeus.

Tätä selostusta täydennetään asemakaavan muutosehdotuksen julkisen nähtävilläolon jälkeen.

Esitelty lautakunnalle
Helsingissä, 8.6.2021

Marja Piimies
asemakaavapäällikkö

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	091 Helsinki	Täyttämispvm	14.05.2021
Kaavan nimi	Hallkullanniemi ja Nuottasaari, asemakaava ja asemakaavan muutos		
Hyväksymispvm		Ehdotuspvm	
Hyväksyjä		Vireilletulosta ilm. pvm	18.01.2017
Hyväksymispykälä		Kunnan kaavatunnus	0912530
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	14,2452	Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]	7,5595
Maanalaisen tilojen pinta-ala [ha]		Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]	6,6857

Ranta-asemakaava Rantaviivan pituus [km]

Rakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset
Lomarakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	14,2452	100,0	915	0,01	7,7234	915
A yhteensä						
P yhteensä	2,3446	16,5	735	0,03	2,3446	735
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	6,4263	45,1	180	0,00	4,9344	180
R yhteensä					-0,2280	
L yhteensä	0,5645	4,0			0,5014	
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä	4,9098	34,5			0,1710	

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm +/-]	[k-m ² +/-]
Yhteensä	3	270	3	270

Alamerkinntät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	14,2452	100,0	915	0,01	7,7234	915
A yhteensä						
P yhteensä	2,3446	16,5	735	0,03	2,3446	735
PA/s	2,3446	100,0	735	0,03	2,3446	735
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	6,4263	45,1	180	0,00	4,9344	180
VR	6,4263	100,0	180	0,00	4,9344	180
R yhteensä					-0,2280	
RP					-0,2280	
L yhteensä	0,5645	4,0			0,5014	
Kadut	0,5645	100,0			0,5014	
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä	4,9098	34,5			0,1710	
W	4,9098	100,0			0,1710	

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm +/-]	[k-m ² +/-]
Yhteensä	3	270	3	270
Asemakaava	3	270	3	270

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

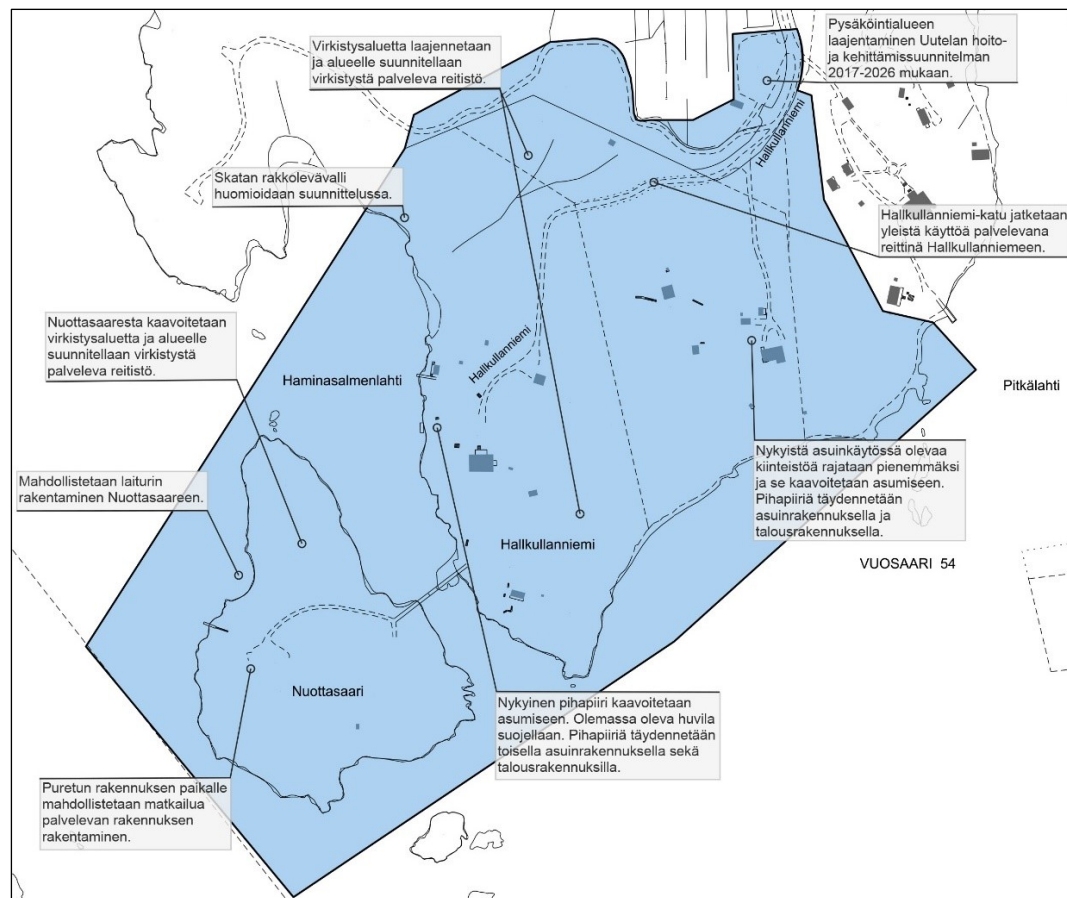
Halkullanniemen ja Nuottasaaren asemakaava ja asemakaavan muutos

Kaupunkiympäristön toimiala
Asemakaavoituspalvelu
Päivätty 3.11.2020

Diaarinumero HEL 2016-014035
Hankenumero 5544_3
Oas 1279-01/20

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa (OAS) esitetään miksi asemakaava laaditaan, miten kaavoitus etenee ja missä vaiheessa siihen voi vaikuttaa. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa täydennetään tarvittaessa kaavaprosessin edetessä, jolloin OAS:n päivitetty versio löytyy Helsingin karttapalvelusta karta.hel.fi/suunnitelmat.

Tämä osallistumis- ja arviointisuunnitelma korvaa 18.1.2017 päivätyn suunnitelman. Suunnittelualueen rajausta ja suunnitteluratkaisua on tarkistettu.

Kuva 1. Karttakuva suunnittelualueesta.

Tiivistelmä

Hallkullanniemi ja Nuottasaari liitetään Uutelan virkistysaluekokonaisuuteen kaavoittamalla alue pääosin retkeily- ja ulkoilualueeksi. Alueelle suunniteltavat ulkoilupolut avaavat aiemmin yksityiset alueet julkiseen käyttöön. Notsundin huvila suojellaan ja sen pihapiiristä muodostetaan kaksi pientalotonttia. Samalla pihapiiriä täydennetään yhdellä asuinrakennuksella sekä talousrakennuksilla. Sandstrandin huvilan ympäristöstä muodostetaan pientalotontti ja sen pihapiiriä täydennetään yhdellä asuinrakennuksella sekä talousrakennuksella. Nuottasaassa mahdollistetaan merellisten matkailupalveluiden rakentaminen aiemmin puretun rakennuksen paikalle sekä huonokuntoisen laiturin korvaaminen suurommalla. Palstaviljelyalueen pysäköintialueen laajentaminen Uutelan hoito- ja kehittämissuunnitelman 2017–2026 mukaisesti mahdollistetaan. Hankkeen lähtökohdista keskustellaan Uutta Itä-Helsinkiä -verkkotilaisuudessa 17.11.2020.

Suunnittelun tavoitteet ja alue

Asemakaava ja asemakaavan muutos koskee Hallkullanniemen ja Nuottasaaren alueita Uutelan virkistysalueen yhteydessä. Tavoitteena on mahdollistaa alueen monipuolinen virkistyskäyttö sekä samalla säilyttää ja turvata alueen luontoon, maisemaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön liittyvät arvot. Kallioiselta niemeltä ja Nuottasaaren poukamilta on hienot näköalat kauas merelle. Uutelan rantareitti saa uuden hienon, maisemaltaan ja toimintoiltaan upean kohteen. Notsundin hirsihuvila suojellaan ja sen sekä Sandstrandin huvilan pihapiirit säilytetään. Molempien pihapiirien täydentäminen mahdollistetaan alueen arvot huomioiden. Hallkullanniemi on tärkeä lepakkoalue (arvoluokka I) sekä matelija- ja sammakkoeläinkohde (arvoluokka I). Alueella on uhanalaisiin ja silmälläpidettäviin luontotyyppeihin kuuluva Skatan rakkolevävalli Haminasalmenlahden pohjukassa, sekä Pitkälahden hiekka- ja kivikkorannat Hallkullanniemen kaakkoisrannalla. Alueella on myös lahokaviosammalen elinympäristöjä.

Osallistuminen ja aineistot

Asiaa esitellään 17.11.2020 klo 17.00–19.40 osana alueellista Uutta Itä-Helsinkiä -asukastilaisuutta. Tilaisuus on verkossa. Osallistumista varten ei tarvitse ladata laitteelle uusia sovelluksia, sillä tilaisuuteen osallistutaan verkkoselaimen välityksellä. Tilaisuudessa on mahdollisuus kysyä ja kommentoida kommentointipalstalla. Tilaisuuden tarkemmat tiedot ja osallistumisohjeet löytyvät verkosta osoitteesta hel.fi/asukastilaisuudet.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma ja kaavan valmisteluaineistoa (kaavaluonnos, havainnekuva, luontoselvitys, vuorovaikutusraportti) on esillä 16.11.–4.12.2020 seuraavissa paikoissa:

- Vuotalossa, osoite Mosaiikkitori 2
- verkkosivuilla www.hel.fi/suunnitelmat.

Aineistoon voi käydä tutustumassa Kaupunkiympäristön asiakaspalvelussa (käyntiosoite Työpajankatu 8, ala-aula). Asiakaspalvelu palvelee puhelimitse numerossa 09 310 22111 ja verkossa (<https://www.hel.fi/kaupunkiymparisto/fi/yhteystiedot/yhteystiedot>).

Suunnitteluun liittyvää aineistoa päivitetään Helsingin karttapalveluun kartta.hel.fi/suunnitelmat.

Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta pyydetään esittämään **viimeistään 4.12.2020**. Niille, jotka ovat mielipiteen yhteydessä ilmoittaneet sähköposti- tai postiosoitteensa, lähetetään tieto lautakunnan päätöksestä.

Kirjalliset mielipiteet lähetetään osoitteeseen Helsingin kaupunki, Kirjaamo, PL 10, 00099 HELSINGIN KAUPUNKI, (käyntiosoite: Kaupungintalo, Pohjoisesplanadi 11–13, avoinna arkisin ma–pe klo 8.15–16) tai sähköpostilla helsinki.kirjaamo@hel.fi.

Mielipiteet voi esittää myös suoraan suunnittelijalle. Tapaamisaika tulee sopia etukäteen.

Kun mielipiteet on saatu, suunnittelu etenee ja laaditaan kaavaehdotus. Kaavoituksen etenemisen vaiheet ja osallistumismahdollisuudet on kuvattu viimeisellä sivulla.

Osalliset

Alueen suunnittelussa osallisia ovat:

- alueen ja lähialueiden maanomistajat, asukkaat ja yritykset
 - seurat ja yhdistykset
 - Vuosaari-seura ry
 - Vuosaari-toimikunta
 - Vuosaari-säätiö
 - Helsingin työväenopiston opistolaisyhdistys ry
 - Helsingin yrittäjät
 - Visit Vuosaari
 - Villa Vuosanta
 - Meriharjun kurssikeskus
 - Helsingin luonnonsuojeluyhdistys
 - Helsingin seudun kauppakamari
 - Invalidiliitto ry
 - Kynnys ry
 - Rakennustaiteen seura ry
-

- asiantuntijaviranomaiset
 - Helen Oy
 - Helen Sähköverkko Oy
 - Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
 - Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) vesihuolto
 - Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)
 - Helsingin vanhusneuvosto
 - Helsingin vammaisneuvosto
 - Helsingin nuorisoneuvosto
 - kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala

Vaikutusten arviointi

Kaavan valmistelun yhteydessä arvioidaan kaavan toteuttamisen vaikutuksia muun muassa ihmisten elinoloihin, elinympäristöön, luontoon, virkistykseen, maisemaan, kulttuuriperintöön ja liikenteeseen ja laaditaan tarvittavat selvitykset kaavaratkaisun merkittävien vaikutusten arvioimiseksi. Vaikutusten arviointia suorittavat kaavan valmisteluun osallistuvat kaupungin asiantuntijat sekä tarvittaessa muut viranomaiset ja osalliset.

Suunnittelun taustatietoa

Helsingin kaupunki omistaa alueen yhtä yksityisomistuksessa olevaa tilaa lukuun ottamatta. Yksityisomisteisen tilan kaavoitus on tullut vireille alueen omistajan hakemuksesta. Muilta osin kaavoitus on käynnistynyt kaupungin aloitteesta.

Suunnittelualue rajautuu luoteessa luonnonsuojeluohjelman mukaisesti rauhoitettavaan Uutelan metsän luonnonsuojelualueeseen.

Alue on suurelta osin asemakaavoittamatonta. Osalla alueella voimassa olevassa asemakaavassa (2009) alue on merkitty palstaviljelyalueeksi, retkeily- ja ulkoilualueeksi sekä katu- ja vesialueeksi.

Helsingin yleiskaavassa 2016 alue on merkitty virkistys ja viheralueeksi, merellisen virkistys- ja matkailun alueeksi sekä vesialueeksi.

Suunnittelualueetta koskevia suunnitelmia ja selvityksiä:

- Uutelan virkistysalue, asemakaavan ja asemakaavanmuutoksen selostus, kaupunkisuunnitteluvirasto 2006
 - Uutelan hoito- ja kehittämissuunnitelma 2017–2026
 - Uutelan rakennetun ympäristön arvot, kaupunkisuunnitteluvirasto 2003
-

- Vuosaaren alueen laho-kaviosammalselvitys vuonna 2020, Faunatican raportteja 24/2020
- Hallkullanniemen länsiosan ja Nuottasaaren asemakaava, luontoselvitys 2017, Luontotieto Keiron Oy 20.3.2018
- Luontotietojärjestelmä

Alue on huvilakulttuurin muovaamaa luonnonympäristöä. Yksityisomisteinen huvila on asuinkäytössä. Notsundin huvila on ollut vuosia tyhjillään ja se on huonokuntoinen. Nuottasaaresta 2018–2019 puretun majoitusrakennuksen paikalla on sepelikenttä. Nuottasaareen johtava kävelysilta on huonokuntoinen ja sen turvallinen käyttö edellyttää kunnostusta. Alueelle on levinnyt useita haitallisten vieraskasvilajien esiintymiä, joiden leviäminen edelleen tulee estää. Alueen länsireunalla on Uutelan yleinen uima- paikka ja koillisnurkassa pääosin palstaviljelyaluetta palveleva py-säköintikenttä.

Lisätiedot suunnittelijoilta

Maankäyttö

Tuukka Linnas, tiimipäällikkö, p. (09) 310 37308, tuukka.linnas@hel.fi

Liikenne

Janne Antila, liikenneinsinööri, p. (09) 310 20355, janne.antila@hel.fi

Teknistoloudelliset asiat

Jouni Kilpinen, diplomi-insinööri, p. (09) 310 37251, jouni.kilpinen@hel.fi

Julkiset ulkotilat, maisema

Elise Lohman, maisema-arkkitehti p. (09) 310 26349,
elise.lohman@hel.fi

Rakennussuojelu

Sakari Mentu, arkkitehti, p. (09) 310 37217, sakari.mentu@hel.fi

Kaupunkisuunnittelua voi seurata Suunnitelmavahti-palvelun avulla (www.hel.fi/suunnitelmavahti) sekä sosiaalisen median kanavissa (facebook.com/helsinkikaupunkiymparisto ja twitter.com/helsinkikymp).

Helsingissä 3.11.2020

Tuukka Linnas
tiimipäällikkö

Kaavoituksen eteneminen

Vireilletulo

- kaavoitus on tullut vireille vuonna 2016 kaupungin aloitteesta
- suunnittelusta on tiedotettu vuoden 2017 kaavoituskatsauksessa

OAS

- OAS ja muuta aineistoa oli nähtävillä 6.2.–3.3.2017, kaavan valmistelija oli tavattavissa 7.2.2017 Kulttuurikeskus Stoassa
- nähtävilläolosta ilmoitettiin kirjeillä, verkkosivuilla ja Helsingin Uutiset -lehdessä
- mahdollisuus esittää mielipiteitä

Päivitetty OAS

- Päivitetty OAS ja muuta aineistoa nähtävillä 16.11.–4.12.2020, asukastilaisuus verkossa 17.11.2020 Uutta Itä-Helsinkiä -tilaisuuden yhteydessä
- nähtävilläolosta ilmoitetaan kirjeillä, verkkosivuilla www.hel.fi/suunnitelmat ja Vuosaari-lehdessä
- mahdollisuus esittää mielipiteitä

Ehdotus

- kaavaehdotus esitellään lautakunnalle arviolta keväällä 2021.
- kaavan valmistelun aikana saatuihin huomautuksiin vastataan vuorovaikutusraportissa, joka löytyy karttapalvelusta kartta.hel.fi/suunnitelmat
- lautakunnan päätöksistä lähetetään tieto niille, jotka ovat mielipiteen tai muistutuksen yhteydessä ilmoittaneet sähköposti- tai postiosoitteensa
- kaavaehdotuksen julkisesta nähtävilläolosta ilmoitetaan verkkosivuilla www.hel.fi/kaavakuulutukset
- mahdollisuus tehdä muistutus, viranomaisilta pyydetään lausunnot
- muistutukset ja lausunnot käsitellään lautakunnassa

Hyväksyminen

- kaupunginhallitus käsittelee kaavaehdotuksen
- kaupunginvaltuusto hyväksyy kaavan
- tieto kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä lähetetään niille, jotka ovat sitä kirjallisesti pyytäneet kaavaehdotuksen julkisen nähtävilläolon aikana
- hyväksymistä koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan
- kaava tulee voimaan, jos hyväksymispäätöksestä ei ole valitettu tai valitukset on hylätty.

Sijaintikartta
Hallkullanniemi ja Nuottasaari

Helsingin kaupunki
Asemakaavoitus
Itäinen alueyksikkö

Ilmakuva
Vuosaari, Hallkullanniemi ja Nuottasaari

Helsingin kaupunki
Asemakaavoitus
Itäinen alueyksikkö

ASEMAKAAVAMERKINNÄT JA -MÄÄRÄYKSET

PA/s

Palvelu- ja/tai asuinrakennusten korttelialue, jolla ympäristö säilytetään. Rakentaminen tulee sopeuttaa alueen luonnonsuojelu-, rakennussuojelu- ja maisema-arvoihin.

VR

Retkeily- ja ulkoilualue.

W

Vesialue.

— ··· —

2 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

————

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

————

Ohjeellinen tontin raja.

—x—x—

Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.

20

Korttelin numero.

1

Ohjeellisen tontin numero.

HALLKULLAN-
NIEMI

Kadun nimi.

115

Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.

┌───┐
├───┤
└───┘

Rakennusala.

┌───┐
├───┤
└───┘
mv

Matkailu- ja virkistyskäyttöä palvelevan rakennuksen rakennusala.

┌───┐
├───┤
└───┘
ra

Loma-asunnon rakennusala.

┌───┐
├───┤
└───┘
t

Talousrakennuksen rakennusala.
Tilat saa rakentaa asemakaavaan merkityn kerrosalan lisäksi.

┌───┐
├───┤
└───┘
sa

Saunan rakennusala.
Tilat saa rakentaa asemakaavaan merkityn kerrosalan lisäksi.

┌───┐
├───┤
└───┘
lv

Laitureille varattu alueen osa.
Laiturin rakentamisessa, käytössä ja huoltamisessa tulee minimoida haitalliset vaikutukset vedenalaiseseen luontoon.

DETALJPLANEBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER

Kvartersområde för servicebyggnader och/eller bostadshus, där miljön bevaras. Byggnade skall anpassas efter områdets naturskydds-, byggnadsskydds- och landskapsvärden.

Frilufts- och strövområde.

Vattenområde.

Linje 2 m utanför planområdets gräns.

Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.

Riktgivande tomtgräns.

Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.

Kvartersnummer.

Nummer på riktgivande tomt.

Namn på gata.

Byggrätt i kvadratmeter våningsyta.

Byggnadsyta.

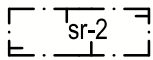
Byggnadsyta för byggnad som betjänar turism och rekreatjonsbruk.

Byggnadsyta för fritidsbostäder.

Byggnadsyta för ekonomibyggnad.
Utrymmena får byggas utöver detaljplanens våningsyta.

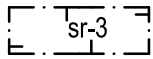
Byggnadsyta för bastu.
Utrymmena får byggas utöver detaljplanens våningsyta.

För bryggor reserverad del av område.
Vid byggande, användning och underhåll av brygga ska skadlig påverkan på undervattensnaturen minimeras.

Rakennustaiteellisesti ja historiallisesti arvokas rakennus. Suojelu koskee rakennuksen julkisivuja ja vesikattoa. Rakennuksessa tehtävät korjaus- ja muutostyöt eivät saa heikentää sen arvoa tai hävittää sen ominaispiirteitä. Rakennusta ei saa purkaa.

Arkitektoniskt och historiskt värdefull byggnad som ska skyddas. Byggnadens fasader och yttertak skyddas. Reparationer och ändringar som utförs i byggnaden får inte försvaga dess värde eller förstöra dess särdrag. Byggnaden får inte rivas.

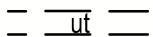
Historiallisesti ja maisemakuvallisesti arvokas suojeltava rakennus, jonka ominaispiirteet on säilytettävä. Rakennusta ei saa purkaa. Rakennuksesta puretun torniosan saa korvata historialliseen ja maisemalliseen kokonaisuuteen soveltuvalla torniosalla.

För stadsbilden värdefull byggnad som ska skyddas och vars särdrag ska bevaras. Byggnaden får inte rivas. Byggnadens rivna torn får ersättas med ett nytt torn som passar in i helheten.

Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu, jolla tontille/rakennuspaikalle ajo on sallittu.

Gata reserverad för gång- och cykeltrafik, där infart till tomt/byggnadsplats är tillåten.

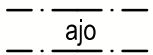
Ohjeellinen ulkoilupolku. Toteutuksessa tulee noudattaa maaston korkeusasemaa ja välttää puiden kaatamista. Toimenpiteitä, joista on haittaa luonnolle tai maisemalle tulee välttää.

Riktgivande friluftsstig. Vid anläggandet skall terrängens höjdförhållanden följas och trädfällning undvikas. Åtgärder med menlig inverkan på naturen eller landskapet skall undvikas.

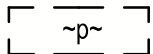
Aita. Tontin rajan osa, jolle saa rakentaa 2m korkean näkösuojan.

Del av tomtgräns, där ett 2m högt skydd mot insyn får byggas.

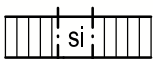
Ajoyhteys.

Körförbindelse.

Ohjeellinen pysäköintipaikka.

Riktgivande parkeringsplats.

Silta. Vesialueen ylittävä jalankulku- ja pyöräily-yhteys.

Bro. Gång- och cykelförbindelse över vattenområde.

Kaava-alueen rantavyöhykkeellä on maiseman-
suojeluarvoja ja luontoarvoja. Alueen puusto tulee
säilyttää eikä alueella saa suorittaa maisema- tai
luontoarvoja heikentäviä toimenpiteitä.

Suunnittelussa ja rakentamisessa tulee huomioida
lahokaviosammalen esiintymät alueella.

Linnustolle ja lepakoille aiheutuvat haitat on
minimoitava. Räjätystyöt tulee tehdä lintujen
pesimäkauden ulkopuolella. Valaistuksen ja katujen
toteutuksessa on otettava huomioon lepakoiden
elinolosuhteiden säilyttäminen.

Rakennukset, pihat ja rakenteet on sovitettava
tontille louhintaa ja täyttöä välttäen. Istutukset ja
välttämättömät maastotyöt on tehtävä ympäröivää
maisemaa ja luontoarvoja kunnioittavalla tavalla.

Kunnallisteknisissä töissä on käytettävä ympäristöä
säästäviä tekniikoita ja työtapoja.

Rakennusten suunnittelussa tulee huomioida Helsingin
kaupungin ympäristönsuojelumääräykset,
valtionneuvoston asetus talousjätevesien käsittelystä
viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla sekä
sosiaali- ja terveysministeriön asetus pienten
yksiköiden talousveden laatuvaatimuksista ja
valvontatutkimuksista.

Nuottasaaren matkailua ja virkistyskäyttöä palvelevan
rakennuksen käyttöiän suunnittelussa tulee ottaa
huomioon ennusteet ilmastonmuutoksen aiheuttamasta
merenpinnan noususta.

Alin rakentamiskorkeus on +3.0m.

Tällä asemakaava-alueella korttelialueille on
laadittava erillinen tonttijako.

Autopaikkojen määrä on vähintään 2 ap/asunto ja
palvelutiloilta vähintään 1 ap/ 100 k-m².

Detaljplaneområdets strandområde är för
landskapsskyddet och naturskyddet värdefullt.
Områdets trädbestånd ska bevaras och åtgärder som
försvagar landskapets eller naturskydds värde får
inte utföras.

Vid planering och byggande ska förekomster av grön
sköldmossa i området beaktas.

Menliga inverknings på fågel- och
fladdermusbestånden skall minimeras.
Sprängningsarbeten skall utföras utanför fåglarnas
häckningstid. Då belysning och gator anläggs skall
man beakta att fladdermössens livsbetingelser bevaras.

Byggnader, gårdsplaner och konstruktioner skall
inpassas på tomten så, att schaktning och utfyllning
undviks. Planteringar och nödiga anläggningsarbeten
skall utföras så, att det omgivande landskapet och
naturvärdena respekteras.

I kommunaltekniskt arbete skall miljösparande teknik
och arbetssätt tillämpas.

Vid byggnadernas planering ska man beakta Helsingfors
stads miljöskyddsbestämmelser, stadsrådets förordning
om behandling av hushållsavlloppsvatten i områden
utanför avloppsnätet samt social- och
hälsovårdsministeriets förordning om kvalitetskrav på
och kontrollundersökning av hushållsvatten i små
enheter.

Vid planering av livslängd för de byggnader som
betjänar Notholmens turism och rekreation ska man
beakta prognoserna för havsnivåhöjningen som
försakas av klimatförändringen.

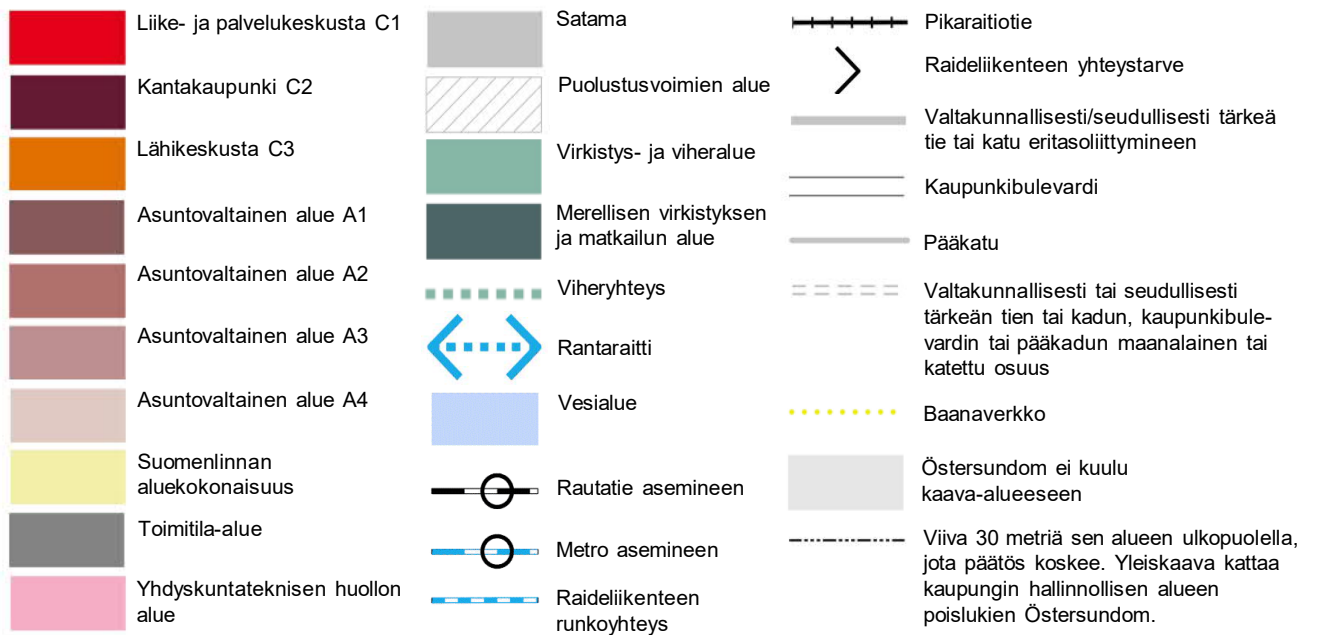
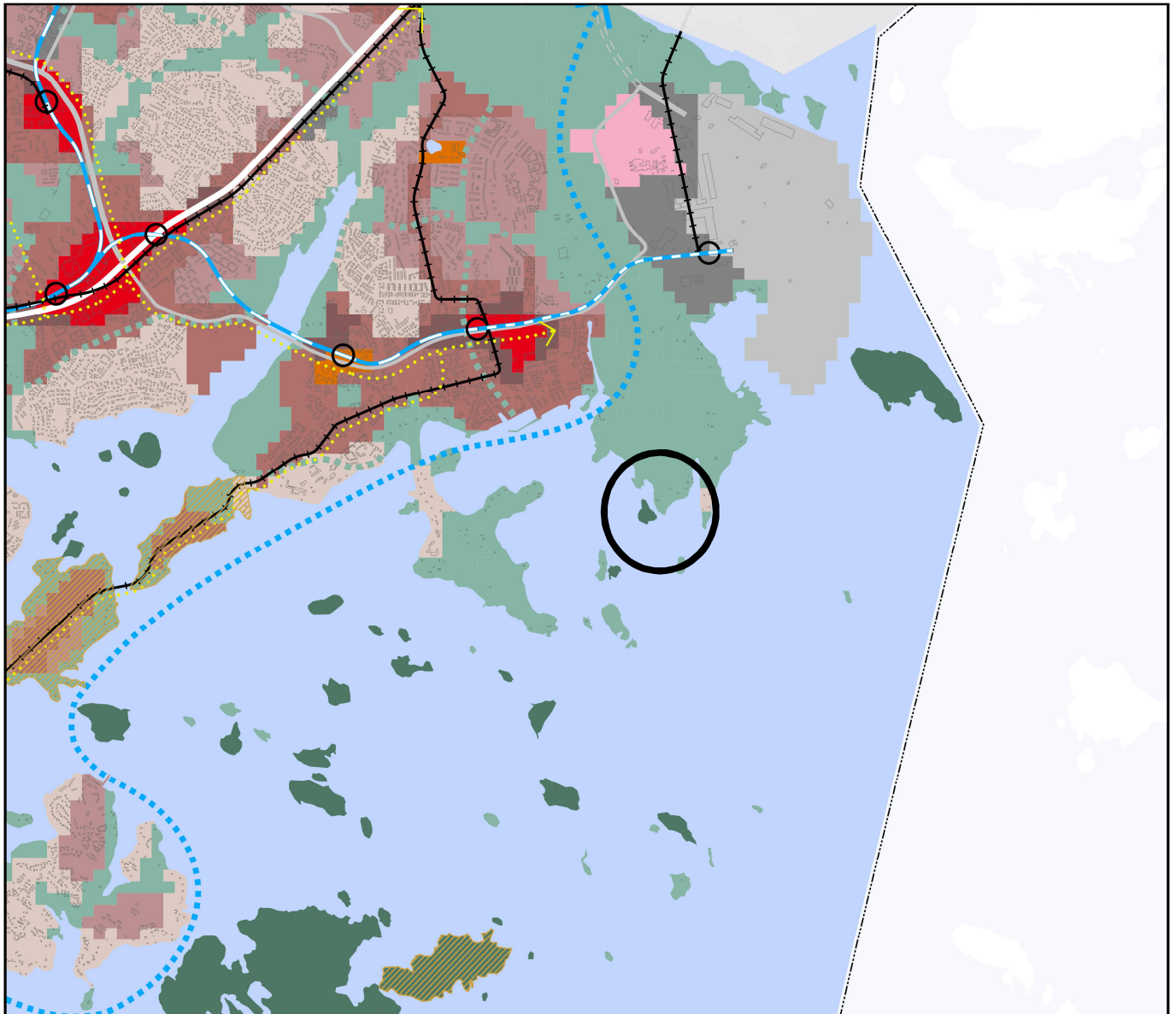
Lägsta höjd för byggande är +3.0m.

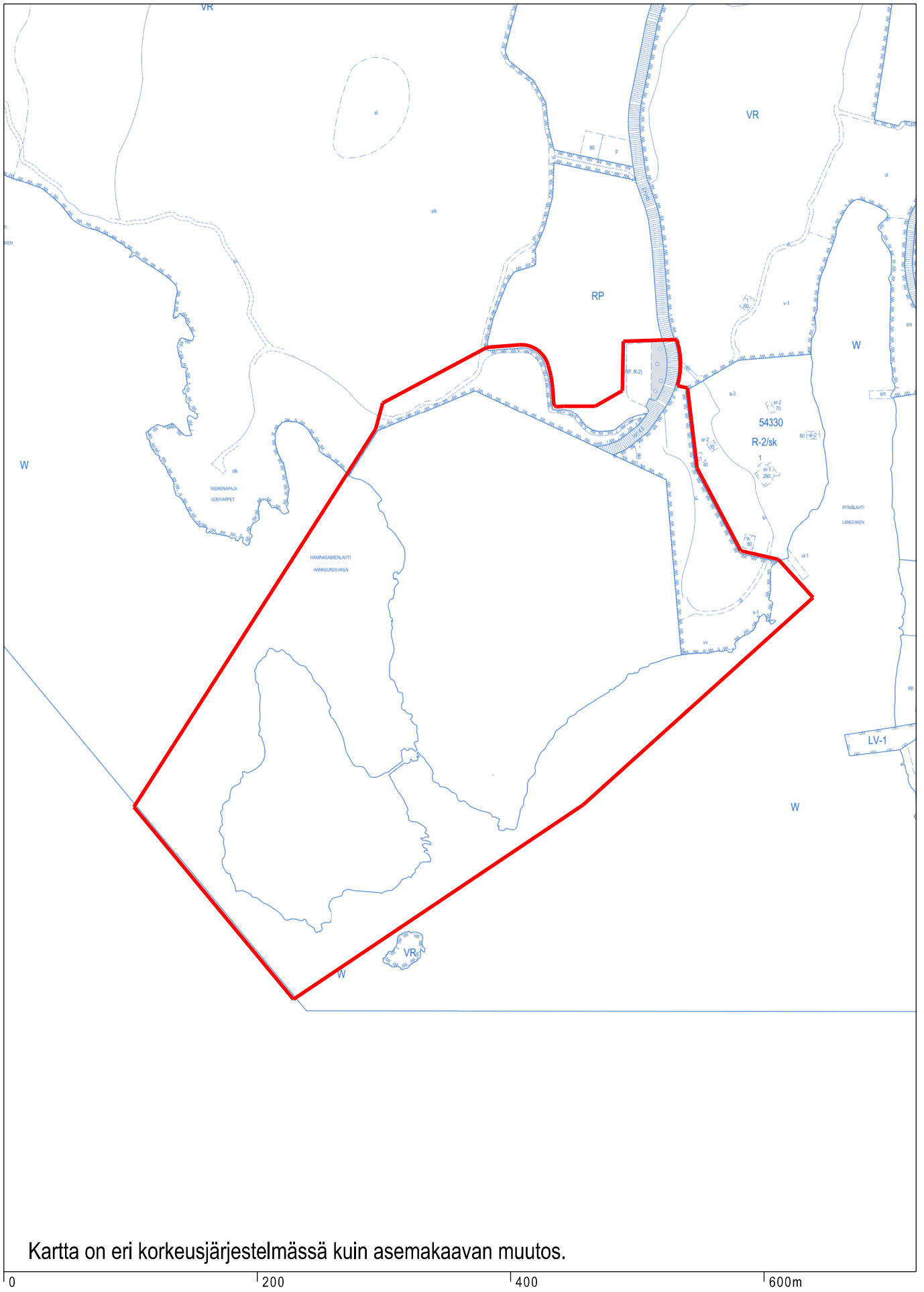
På detta detaljplaneområde skall för kvartersområdena
utarbetas en separat tomtindelning.

Minimiantalet bilplatser är 2bp/bostad och för
servicebyggnader minst 1bp/ 100 k-m².

5544_3 Hallkullanniemi ja Nuottasaari, havainnekuva 1:3000, 8.6.2021

Ote ajantasa-asetusta
 Vuosaari, Hallkullanniemi ja Nuottasaari

Helsingin kaupunki
 Asemakaavoitus
 Itäinen alueyksikkö

Villa Notsund ja Notsundin rantasauna Niemenapajan suunnasta, molemmat rakennukset suojellaan merkinnällä sr-2

Villa Notsundin sauna idän suunnasta

Villa Notsund 1930-luvun lopulla, kuva: Edgar Grönblom

Villa Notsund toukokuussa 2021

Villa Notsund, yläkerran suuri huone

Villa Notsund, alakerran sali

Villa Sandstrandin vierasmaja ennen ilmailuvuorokamion purkamista, rakennuksen hirsirunko on ilmeisesti 1880-luvulta, kuvaaja ei tiedossa

Villa Sandstrandin vierasmaja kesällä 2020, rakennus suojellaan merkinnällä sr-3

Villa Sandstrandin päärakennus vuodelta 1938, rakennusta ei suojella, mutta pihapiiri merkitään säilytettäväksi

Hiekkaranta kaava-alueen itäreunalla

Nuottasaaresta puretun rakennuksen paikka, samalle kohdalle mahdollistetaan merellisten palveluiden rakentaminen

Nuottasaaren laiturin paikka, taustalla Aurinkolahti

Helsingin kaupunki

Halkullanniemen länsiosan ja Nuottasaaren asemakaava

Luontoselvitys 2017

KEIRON

Luontotieto Keiron Oy

20.3.2018

Hanke: Hallkullanniemen länsiosan ja Nuottasaaren asemakaava, luontoselvitys 2017

Toimeksiantaja: Helsingin kaupunki, Mervi Nicklén

© Luontotieto Keiron Oy 2018

Tekijät: Susanna Pimenoff, Anu Luoto

Pohjakartat © Helsingin kaupunki 2017 ja peruskartta © Maanmittauslaitos 2018

Kansikuva: Rantakukka kasvaa Nuottasaaren pienellä hiekkarannalla.

Sisällysluettelo

1	Johdanto	1
2	Selvitysalueen sijainti ja yleiskuvaus	1
3	Taustatiedot	3
4	Kartoitusmenetelmät	4
4.1	Esityöt	4
4.2	Elinympäristöjen ja kasvillisuuden kartoitus.....	4
4.3	Lepakoiden kartoitus.....	5
4.4	Kohteiden arvottamisen perusteet	6
4.5	Kohteiden luonnonsuojellinen arvoasteikko.....	6
4.6	Käytetyt lyhenteet.....	7
6	Elinympäristöt ja kasvillisuus	9
6.1	Nuottasaari	9
6.2	Hallkullanniemi	13
7	Lepakot.....	25
8	Muu eläinlajisto	26
9	Ekologiset yhteydet.....	27
10	Johtopäätökset ja suositukset	28
11	Lähteet.....	30

Litteet

Liite 1 Putkilokasvit lajilista

Kartta 1 Elinympäristöjen rajaus, luokittelu ja numerointi, selvitysalueen rajaus

Kartta 2 Elinympäristöjen arvoluokittelu ja numerointi

1 Johdanto

Itä-Helsingissä Uutelan virkistysalue on laajenemassa Hallkullanniemen länsiosaan ja Nuottasaareen. Kaupunki on ostanut yksityiskäytössä olleen kiinteistön, joka kattaa niemen länsiosan ja siltayhteyden varassa olevan Nuottasaaren. Mantereen puolella sijaitsee kunnostustarpeessa oleva Villa Notsund, joka on rakennettu vuonna 1914.

Alueella ei ole asemakaavaa. Helsingin uudessa yleiskaavassa Hallkullanniemen länsiosa on virkistysaluetta, Nuottasaari merellisen virkistykseen ja matkailun aluetta. Laadittavan asemakaavan tavoitteena on avata alue virkistyskäyttöön ja mahdollistaa olemassa olevan Villa Notsundin (1914) kunnostus ympärivuotiseen asuinkäyttöön sekä uuden, huvilan pihapiiriin muodostettavan tontin asuinrakentaminen. Nuottasaareen on esitetty merellisen virkistykseen tukikohta olemassa olevan kesähuvilan yhteyteen.

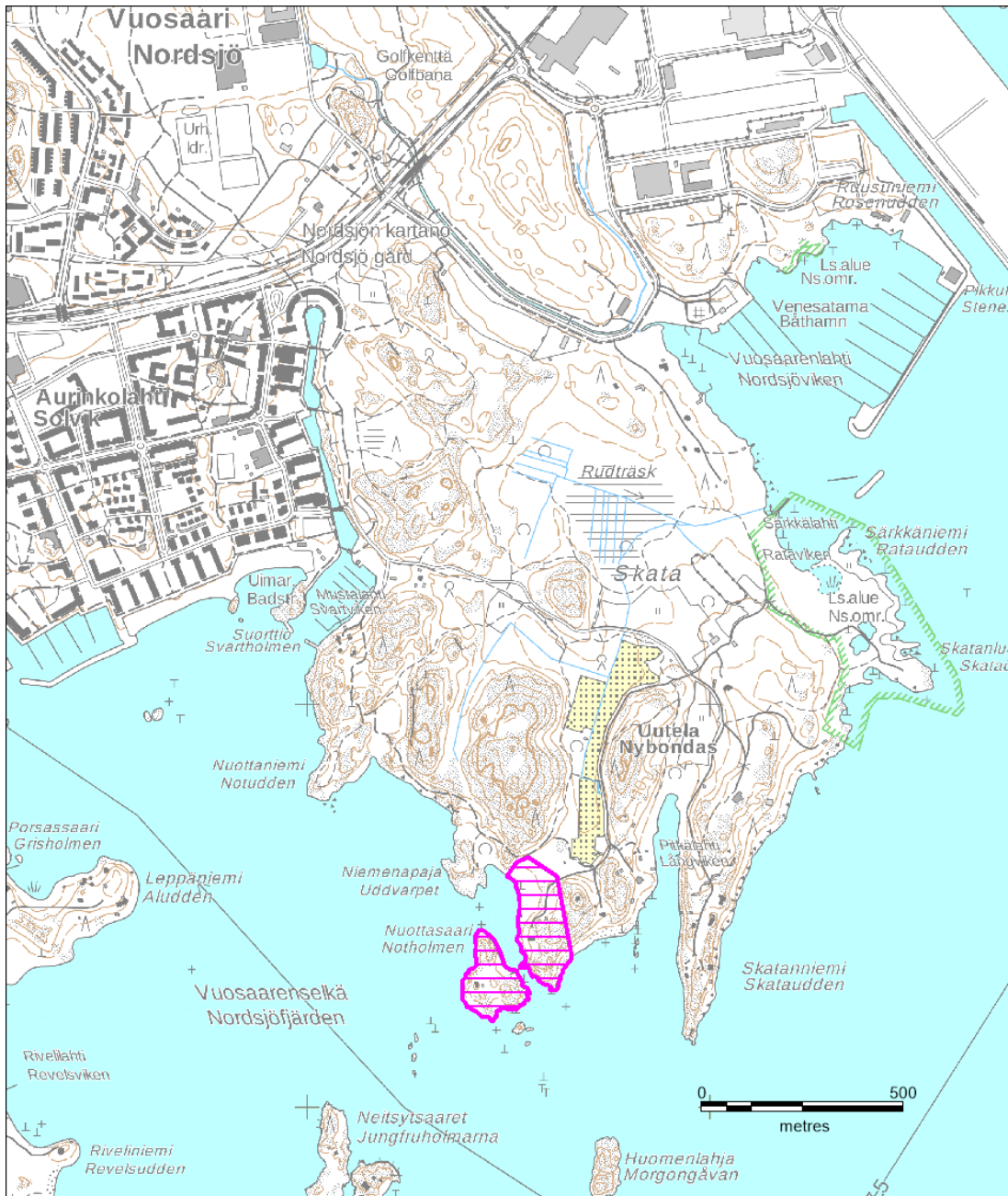
Tämän selvityksen tavoitteena on kuvailla kiinteistön luonnon piirteitä, kasvillisuutta ja potentiaalia muulle lajistolle. Toimeksianto työlle saatiin elokuussa, mistä syystä siihen ei voitu sisällyttää varsinaista lepakkokartoitusta tai lintulaskentaa. Lepakoiden esiintymisen selvittämiseksi Nuottasaareen vietiin lepakkodetektorin havainnoimaan.

Helsingin kaupunkiympäristön toimialan maisema-arkkitehti Mervi Nicklén antoi työstä toimeksannon Luontotieto Keiron Oy:lle. Luontoselvityksen maastotyön ja raportin on laatinut biologi, FM Susanna Pimenoff (kasvit, ja elinympäristöt). Biologi, FM Anu Luoto on analysoinut lepakkonäytteet ja laatinut raportin lepakkotekstin. Muutamien puutarhapensaiden lajinnäytysten valokuvista on tehnyt dendrologi Antti Autio. Työstä on vastannut Susanna Pimenoff Luontotieto Keiron Oy:stä. Raportin kuvat ovat Pimenoffin ottamia.

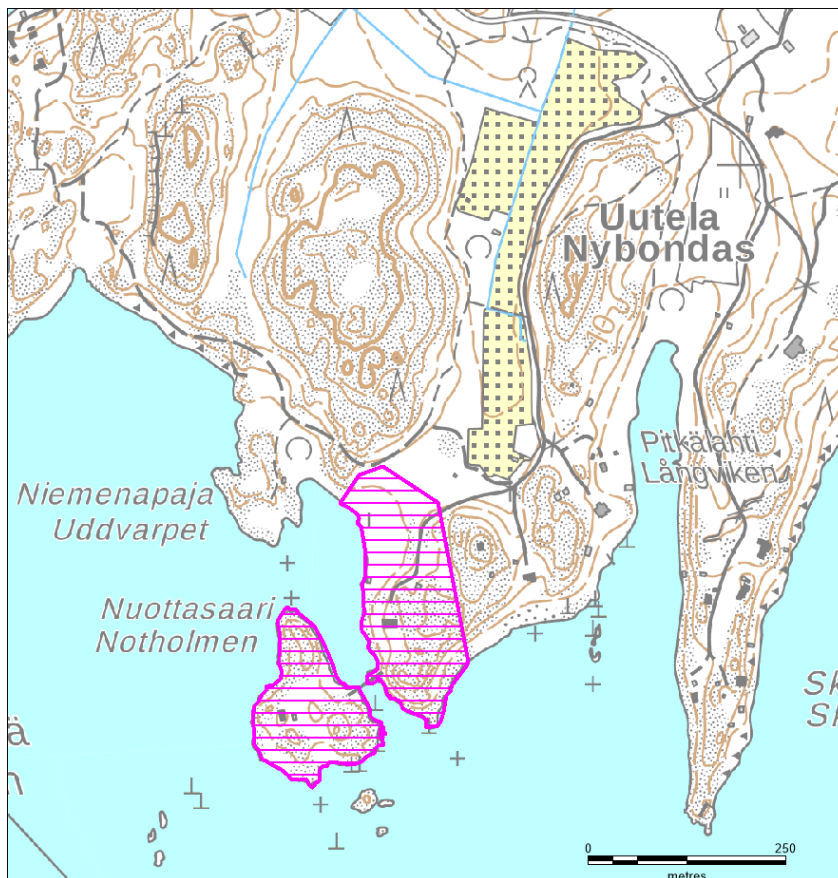
2 Selvitysalueen sijainti ja yleiskuvaus

Selvitysalue sijaitsee Itä-Helsingissä Vuosaaren kaupunginosassa. Se sijoittuu laajan Uutelan ulkoilualueen eteläosaan ja jää Vuosaaren sataman ja Aurinkolahden väliin. Vuosaaren satamaan kulkevien laivojen aallot yltävät Nuottasaareen, koska veneväylä kulkee alueen itäpuolella. Selvitysalueelle pääsee julkisilla liikennevälineillä Uutelantien varteen, yleisölle avatun Skatan tilan viereen. Uutelantieltä jatketaan Hallkullanniemi -tietä viljelypalsta-alueen ohitse. Suunnittelualue rajautuu idässä yksityiseen kiinteistöön, jossa on asumiskäytössä olevia rakennuksia. Suunnittelualueen lähellä toimii Kokous- ja juhla- ja kartano Villa Vuosanta. Uutelaa kiertävä luontopolku ja ulkoilutiestö kulkevat kiinteistön läheltä.

Kallioisella rantatontilla on 1900-luvun alun huvila ja sitä ympäröivä puutarha ulkorakennuksineen sekä erillinen saunamökki. Selvitysalueeseen kuuluu Haminasalmenlahden puolella oleva Nuottasaari, jonne on rakennettu 1957 atrium-tyyppinen kesähuvila. Selvitysalueen maapinta-ala on noin 5,2 hehtaaria.

Kuva 1 Selvitysalueen sijainti on merkitty pinkillä viivoituksella. Vuosaaren satama näkyy kartan oikeassa yläkulmassa. Peruskartta © Maanmittauslaitos 2018.

Kuva 2 Selvitysalueeseen kuuluu Hallkullanniemen länsiosa ja Nuottasaari. Nuottasaaren ja mantee-reen väliin jäävän lahden nimi on Haminasalmenlahti. Peruskartta © Maanmittauslaitos 2018.

3 Taustatiedot

Uutelassa on lukuisia merkittäviä luontoarvoja. Uutelan itäosassa on luonnonsuojelualue, Särkkäniemi, joka on rauhoitettu luonnonsuojelualueeksi vuonna 1993. Särkkäniemessä on arvokasta kasvilajistoa ja vanhapuustoista lahopuumetsää. Lisäksi se on arvokas lintukohde.

Helsingin luonnonsuojeluohjelmassa 2015 - 2024 on esitetty rauhoitettavaksi Rudträsk, Uutelan koillisosassa sijaitseva korpialue; Uutelan metsä, alueen lounaisosassa oleva lähes aarniometsämäinen alue sekä Skatanniemen kalliainen kärki ja sitä pohjoisempana oleva linnoitusalue. Uutelan neva ja Rudträsk ovat arvokkaita suo- ja kosteikkokohteita, joissa kasvaa arvokasta kasvilajistoa.

Monet lepakkolajit ruokailevat alueella ja kosteikossa tavataan viitasammakoita. Lähes koko Uutelan alue on tärkeä lepakkoalue sekä matelija- ja sammakkoeläinkohde ja suuri osa alueesta on luokiteltu tärkeäksi lintukohteeksi. Nuottaniemen kainalo on arvokas merenrantakohde, jossa esiintyy rantaniittyjen, tervaleppäluhdan ja rehevän korven kasvilajistoa. Arvokkaita kasvikohteita ovat myös Skatankärjen rantaniitty ja Uutelan kalliosuo. Alueella on runsaasti arvokkaita metsäkohteita ja paljon luonnontilaisia, metsätaloustoiminen ulkopuolella olevia metsiä. Uutelasta tunnetaan lähes 70 kääpäalajia, joista puolet on arvokkaita elinympäristöjä ilmentäviä lajeja. Uutelassa ei ole Natura-alueita, luonnonsuojelulain mukaisia suojeltuja luontotyypejä tai rauhoitettuja luonnonmuistomerkkejä. (Näkymä 2017)

4 Kartoitusmenetelmät

4.1 Esityöt

Esityönä tarkastettiin tietoja lepakoista ja muista luontoarvoista Helsingin ympäristökeskuksen ylläpitämästä Luontotietojärjestelmästä.

4.2 Elinympäristöjen ja kasvillisuuden kartoitus

Alueella käytiin maastossa 24.8. ja 8.9.2017. Ensimmäinen käynti oli nopea yleiskatsaus lepakodetektorin asentamisen ohessa. Toisella käynnillä kasvillisuus kartoitettiin.

Maastokartoitukseen käytettiin yhteensä noin neljä tuntia. Selvitysalue kuljettiin läpi jalan. Elinympäristöt luokiteltiin metsätyyppeihin ja muihin elinympäristötyyppeihin. Metsiä arvoitettiin mm. puuston iän, rakenteen ja luonnontilaisuuden perusteella. Kasvillisuuden yleispiirteet kartoitettiin elinympäristöjä määritettäessä. Puutarhassa kartoitusta tehtiin tarkemmin arvokkaiden, vanhojen lajikkeiden ja haitallisten vieraslajien löytämiseksi. Yleiset ja havaitut huomionarvoiset kasvilajit kirjattiin, mutta selvityksen tavoitteena ei ollut laatia kattavaa putkilokasvilistää.

Maastokarttana käytettiin kaupungin laatimaa rasteripohjaista pohjakarttaa mitta-kaavassa 1:4000. Kuvioiden rajaamisessa käytettiin apuna GPS-paikanninta, jolta siirrettiin lokitiedot paikkatieto-ohjelmaan.

Kuva 3 Kartoituksessa kiinnitettiin huomiota puuston ikään ja lahoppuun määrään. Kuvan vanhat männyt kasvavat Nuottasaaren länsiosassa.

4.3 Lepakoiden kartoitus

Lepakkokartoituksessa sovelletaan kirjallisuudessa esiteltyjä menetelmiä. Perustietoja lepakkokartoituksen menetelmistä antavat esimerkiksi Hunt (2012) ja Sierla ym. (2004). Suomen lepakkotieteellinen yhdistys on laatinut oman ohjeistuksensa lepakkoselvityksen tekemistä varten (SLTY 2012). Toimeksianto työlle saatiin loppukesästä, mistä syystä varsinaista lepakkoselvitystä ei ollut mahdollista tehdä. Normaalisti lepakkoselvitys vaatii vähintään kolme öistä laskentakierrosta tutkittavalla alueella kesä-elokuussa. Näiden ns. laskentakierrosten aikana kartoittaja havainnoi lepakoiden esiintymistä käyttäen apunaan lepakkodetektoria. Lisäksi voidaan apuna käyttää alueelle jätettäviä passiivilaitteita. Tehtyjen havaintojen perustella voidaan perustellusti esittää alueella esiintyvä lepakkolajisto, mahdolliset saalistusalueet ja siirtymäreitit sekä mahdolliset päiväpiilopaikat.

Alueella käytettiin passiividetektoria, joka jätettiin maastoon 24.8-8.9.2017 väliseksi ajaksi. Laite oli toiminut vain 24.8.-28.8. välisenä aikana ja sammunut jo 28.8. alkuiltasta akkuvirran loputtua teknisen häiriön vuoksi. Käytännössä laitteeseen oli tallentunut havaintoja neljältä yöltä, kun akkuparistot yleensä kestävät 1-2 viikkoa. Lyhytaikainen passiivilaitteella tehty havainnointi kertoo lähinnä, että alueella esiintyy lepakoita, juurikaan muita päätelmiä siitä ei voi tehdä.

Kuva 4 Aution kesähuvilan taakse asennettiin lepakkodetektori havainnoimaan mahdollisesti rakennuksesta lentäviä lepakoita.

Passiividetektorina käytettiin Anabat Express mallista laitetta. Laite tallentaa äänet muistikortille, josta ne voidaan siirtää tietokoneelle. Tallennetut tiedostot analysoidaan AnaLook –ohjelmistolla. Aineiston analysoinnissa käytettiin apuna Suomen lepakkotieteellinen yhdistys ry:n koordinoimaa Lepakoiden muutonseurantaan (LEMU-hanke) kehitettyä skanneria ja suodattimia, joiden avulla voidaan käsitellä isojakin aineistoja. Passiividetektori sijoitettiin Nuottasaareen lähelle huonokun-

toista kesähuvilaa. Erityisesti pyrkimyksenä oli selvittää liikkuuko rakennuksen ympäristössä lepakoita, mikä viittaisi rakennuksen mahdollisesti olevan lepakoiden käyttämä. Laitteen sijainti selviää liitekartasta 2.

Kartoitusalueella kiinnitettiin huomiota myös mahdollisiin päiväpiilopaikkoihin (kolopuut, piilopaikoiksi soveltuvat rakennukset) sekä talvehtimispiiloiksi sopiviin paikkoihin (lähinnä kellarit tai muut maanalaiset rakenteet) mahdollisia myöhempiä tutkimuksia varten.

Kaikki Suomessa tavattavat lepakkolajit ovat EU:n luontodirektiivin IV-liitteen lajeja. Luontodirektiivin lajien suojelu toteutetaan luonnonsuojelulain 49 §:n määräyksellä, jonka mukaan näiden lajien lisääntymis- ja levähdyspaikat ovat tiukasti suojeltuja. Tämä tarkoittaa lepakoiden päiväpiilojen, lisääntymisyhdyskuntien ja talvehtimispaikkojen nauttivan tiukkaa lain suojaa eikä niitä saa hävittää tai heikentää. Tunnetuin esimerkki IV-liitteen lajista on liito-orava. Lepakkolajeista uhanalaisiksi on arvioitu ripsisiippa (EN, erittäin uhanalainen) ja pikkulepakko (VU, vaarantunut) (Rassi ym. 2010).

4.4 Kohteiden arvottamisen perusteet

Luonnonsuojelullisesti arvokkaiden kohteiden valintaperusteina ovat seuraavat tekijät:

- luonnonsuojelulain suojeltu luontotyyppi (LsL 29 §/LsA 10§)
- erityisesti suojeltavan lajin esiintymä (LsL 47 §/LsA 23 §)
- luontodirektiivin liitteen IV(a) lajin esiintymä (LsL 49 §/LsA 24 §)
- metsälain erityisen tärkeä elinympäristö (MeL 10 §/MeA 7 & 8 §)
- vesilaissa mainittu luontotyyppi (VesiL 2. luku 11 §)
- arvokas vesialue tai virtavesi
- perinnemaiseman luontotyyppi
- geologisesti arvokas muodostuma
- uhanalaisen ja silmälläpidettävän lajin esiintymä (Rassi ym. 2010)
- uhanalainen luontotyyppi (Raunio ym. 2008)
- muu luonnonsuojelullisesti arvokas kohde, kuten vanha tai runsaasti laho-
puuta sisältävä metsä, mahdollinen METSO-ohjelman kohde
- LAKU-kriteerit täyttävä kohde (Uudenmaan liitto 2012)

4.5 Kohteiden luonnonsuojelullinen arvoasteikko

5 Valtakunnallisesti arvokas kohde. Kansallinen arvo on kohteella, jossa esiintyy erittäin uhanalainen laji tai elinympäristö. Kohde voi myös olla ainutlaatuinen. Arvokas elinympäristöjen kokonaisuus, joka luo edellytykset runsaalle ja erikoistuneelle lajistolle, voi olla kansallisesti arvokas. Luonnonarvojen säilyttäminen vaatii suojelualueen perustamista.

4 Maakunnallisesti arvokas kohde, jos ympäristö on maakunnallisesti harvinainen ja luonnoltaan arvokas. Siinä esiintyy uhanalainen laji tai lajeja, edustavaa arvokasta tai uhanalaista elinympäristöä tai luonnontilaisuus luo edellytykset useille

harvinaisille lajeille. Luonnonarvojen säilyttäminen vaatii yleensä suojelualan perustamista. Maakunnallisen arvon määrittämisessä on käytetty avuksi Luonnonympäristön arvottamisen kriteeristö Uudellamaalla – julkaisua (Uudenmaanliitto 2012).

3 Paikallisesti erittäin arvokas kohde, jos ympäristö on tavanomaisesta poikkeava, mutta ei kuitenkaan ainutlaatuinen. Esimerkiksi harvinainen laji, lajirikkaus, arvokas elinympäristö, soveltuvuus tiukasti suojelulle lajille tai hyvä luonnontila voivat tuoda ympäristölle tämän arvon. Kohteella on sellaisia luonnonarvoja, jotka yleensä vaativat huomiointia tai selviä rajoituksia alueen maankäyttöön.

2 Paikallisesti arvokas kohde. Kohteella on jonkin verran luonnonarvoja, jotka yleensä voi helposti säilyttää, vaikka aluetta käytetään normaalisti rakentamiseen tai metsänhakkuisiin. Kohteiden sijainnin voi merkitä kaavaan informatiivisena merkintänä, jotta se tulee paremmin huomioitua maankäytössä.

1 Joitakin luontoarvoja, eli tavanomaista luontoa edustava kohde. Ei rajoituksia normaaliin rakentamiseen tai maankäyttöön.

0 Ei erityisiä luontoarvoja, jos ympäristö on muokattu ja luonnontila muuttunut. Vähäarvoinen tai tuhoutunut kohde.

4.6 Käytetyt lyhenteet

Raportissa on käytetty seuraavia lyhenteitä:

LsL	luonnonsuojelulaki
LsA	luonnonsuojeluasetus
MeL	metsälaki
MeA	metsäasetus
VesL	vesilaki
EU-D1	lintudirektiivi
CR	äärimmäisen uhanalainen
EN	erittäin uhanalainen
VU	vaarantunut
NT	silmälläpidettävä
SV	Suomen vastuulaji
METSÖ	Etelä-Suomen metsien monimuotoisuusohjelma
LAKU	luonnonympäristöjen arvottamisen kriteeristö Uudellamaalla

Kuva 5 Vanhan Villa Notsundin puutarhassa kasvaa nopeasti leviävää tataaria. Niityllä on tataarin suurilehtisiä versoja männyn vieressä.

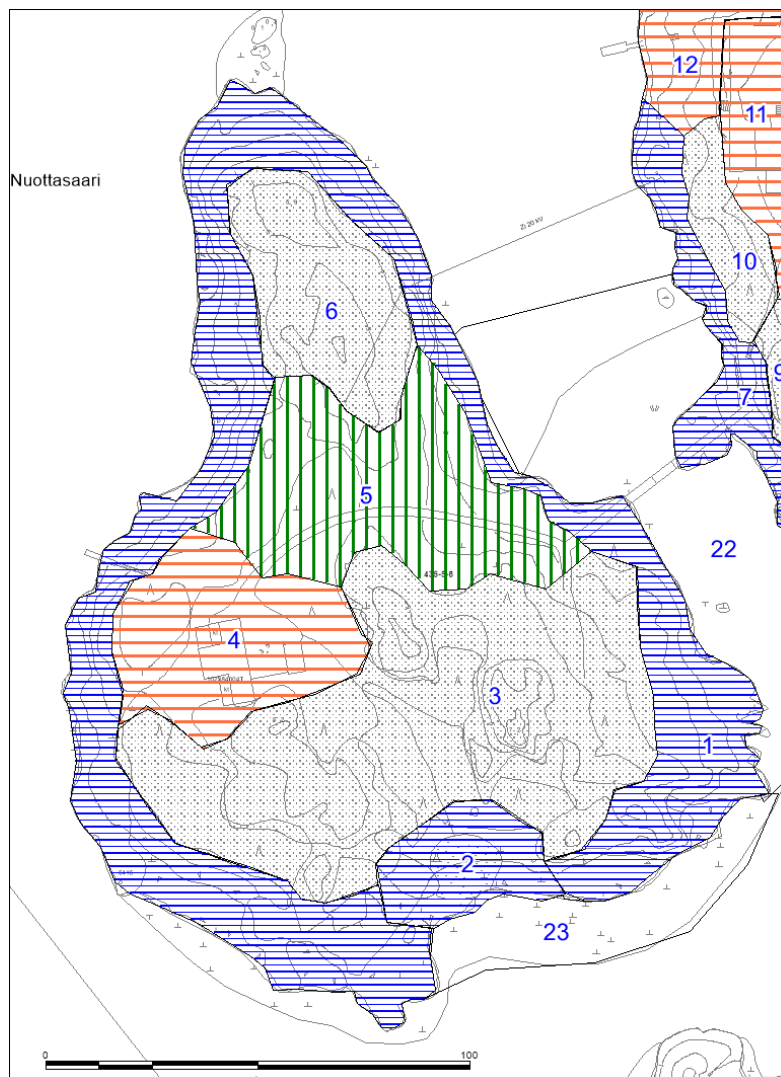
6 Elinympäristöt ja kasvillisuus

Tässä luvussa kuvaillaan luonnon yleispiirteet ja arvot. Selvitysalue on rajattu elinympäristöjen perusteella pienempiin kuvioihin. Kuviot on luokiteltu elinympäristöihin ja numeroitu kartalla 1. Luonnon rakennepiirteiden ja lajipotentialin ym. perusteella kuvioiden luonto on arvioitu arvoluokkiin kartalla 2.

6.1 Nuottasaari

Nuottasaari on keskikokoinen (2 ha) kalliainen metsäsaari, josta on avarat näkymät kolmeen ilmansuuntaan. Nuottasaaren rannat ovat kallioisia, mutta etelään avautuvalla rannalla on pieni hiekkaranta. Saaren maaperä on ohutta, kallioperä hapanta ja kasvillisuus on tästä syystä vähälajista ja ilmentää ympäristön karuutta. Saarella kasvaa väljä puusto, jossa on paljon vanhoja, kitukasvuisia mäntyjä.

Kapea salmi Nuottasaaren ja mantereen välissä vaikuttaa matalalta, mutta veden virtauksen vaikutuksesta se ei ole kasvanut ruovikoksi. Liitekartalla 2 salmi (kuvio 22) ja matala eteläinen rantavesi (kuvio 23) ovat arvioitu paikallisesti erittäin arvokkaiksi, koska niissä on potentiaalia vesilintujen ruokailualueena ja kalojen kuldulle. Näitä kuvioita ei ole esitelty muualla tarkemmin.

Kuva 6 Nuottasaari jaettuna elinympäristöjen perusteella pienempiin kuvioihin (nro 1-6)

Alla selostetaan kuvioden 1-6 luonnon piirteitä Nuottasaarella.

1 Nuottasaaren rannat

Rantojen silokalliot ovat meren puhtaaksi pesemiä. Uurteissa kasvaa tyypillisiä rantakasveja kuten rantakukkaa ja keltamaksaruohoa. Ylempänä kalliolla kasvaa tierasammalta ja poronjäkäliä sekä metsälauhaa. Itärannalla on joitakin pieniä kalliolammikoita. Näissä kasvaa mm. järviruokoa. Rantavyöhyke on leveimmillään lännessä ja etelässä, kun taas itäinen ranta on kapea suojaisen sijaintinsa takia.

Saarelle pääsee siltaa pitkin mantereelta. Sillan vieressä, polun eteläpuolella, on suuri kasvusto kurtturuusua, joka luokitellaan haitalliseksi vieraslajiksi. Polun pohjoispuolella, itärannalla on noin metrin levyinen rantaniitty. Niityn ruohoja edustavat mesiangervo, meriputki, merivirmajuuri, rantatädyke ja ruohokanukka.

Kuva 7 Nuottasaaren silokalliolta on näkymä pohjoiseen Vuosaarenselälle ja Aurinkolahden asutukseen.

2 Hiekkaranta

Pieni hiekkaranta avautuu etelään ja siinä on vaaleaa, hienoa hiekkaa. Ranta on kallioiden ja kivikon ympäröimä. Rantavedessä on paljon kiviä. Rantaa ympäröivät vanhat männyt, nuori koivu ja tervaleppä.

Hiekassa kasvaa vain vähän rantakasveja. Suurin osa hiekasta on paljasta eikä se ole haisevien rihmaleväkasojen peittämää, kuten suojaisemmillä rannoilla yleensä. Kasveista voi mainita rantavehnän, rantakukan ja ranta-alpin.

Matala rantavesi soveltuu todennäköisesti vesilintupoikueiden ravinnonhakuun. Ihmisten läsnäolo rannalla voi häiritä vesilintuja.

Kuva 8 Pienen hiekkarannan edustan rantavesi on matalaa. Oikealla hämöttää Huomenlahja –niminen luoto.

3 Kalliomännikkö

Nuottasaaren eteläosassa kasvaa harvaa männikköä kalliolla. Männyt ovat vanhoja ja osin kitukasvuisia. Pystyyn kuolleita mäntykeloja on useita. Männyn taimia on jonkun verran, mutta useimmat niistä tulevat kuolemaan kuivuudesta ennen varttumistaan puiksi. Mäntyjen seassa on myös pihlajaa, koivua ja katajaa.

Ohuella maapohjalla kasvaa mustikkavarvikkoa, kalliolla kulumisherkkää poronjäkälikköä ja kanervikkoa metsälauhan kera.

4 Kesähuvilan pihapiiri

Huonokuntoisen kesähuvilan pihapiiri ei eroa merkittävästi ympäröivän saaren kasvillisuudesta karun ja ohuen maakerroksen takia. Saunaa ympäröivät kauniit männyt. Aluskasvillisuudessa on maitikoita, metsälauhaa sekä puolukkaa.

Saunan pohjoispäättyyn on istutettu jo suureksi kasvanut alppiruusu (Rhododendron 'Catawbiense Grandiflora') ja eteläpäätyyn köynnöshortensia. Ulkorakennuksen seinustalla kasvaa kärhkö ja suojamuurin kulmalla monirunkoinen raita. Rakennusten välissä aluskasvillisuudessa on ravinteisuutta ilmentävää vuohenputkea. Paikalla on ilmeisesti ollut aiemmin istutuksia.

5 Karu metsikkö

Kalliokumpareiden välissä kasvaa karua mäntymetsää. Männikössä on sekä vanhoja että nuoria puita, seassa joitakin koivuja ja pihlajia. Kuvion itäosassa kasvaa kolmen

kookkaan katajan ryhmä. Näistä yksi on muodoltaan pylväskataja, joka on noin kuusi metriä korkea. Rungon halkaisija tyvessä on noin 15 cm.

Aluskasvillisuudessa on mustikkaa, puolukkaa ja maitikoita, paikoin vähän kanervaa sekä heinikkoa.

Kuva 9 Pylväsmuotoinen kataja kasvaa Nuottasaaren pienessä metsikössä.

6 Kallio

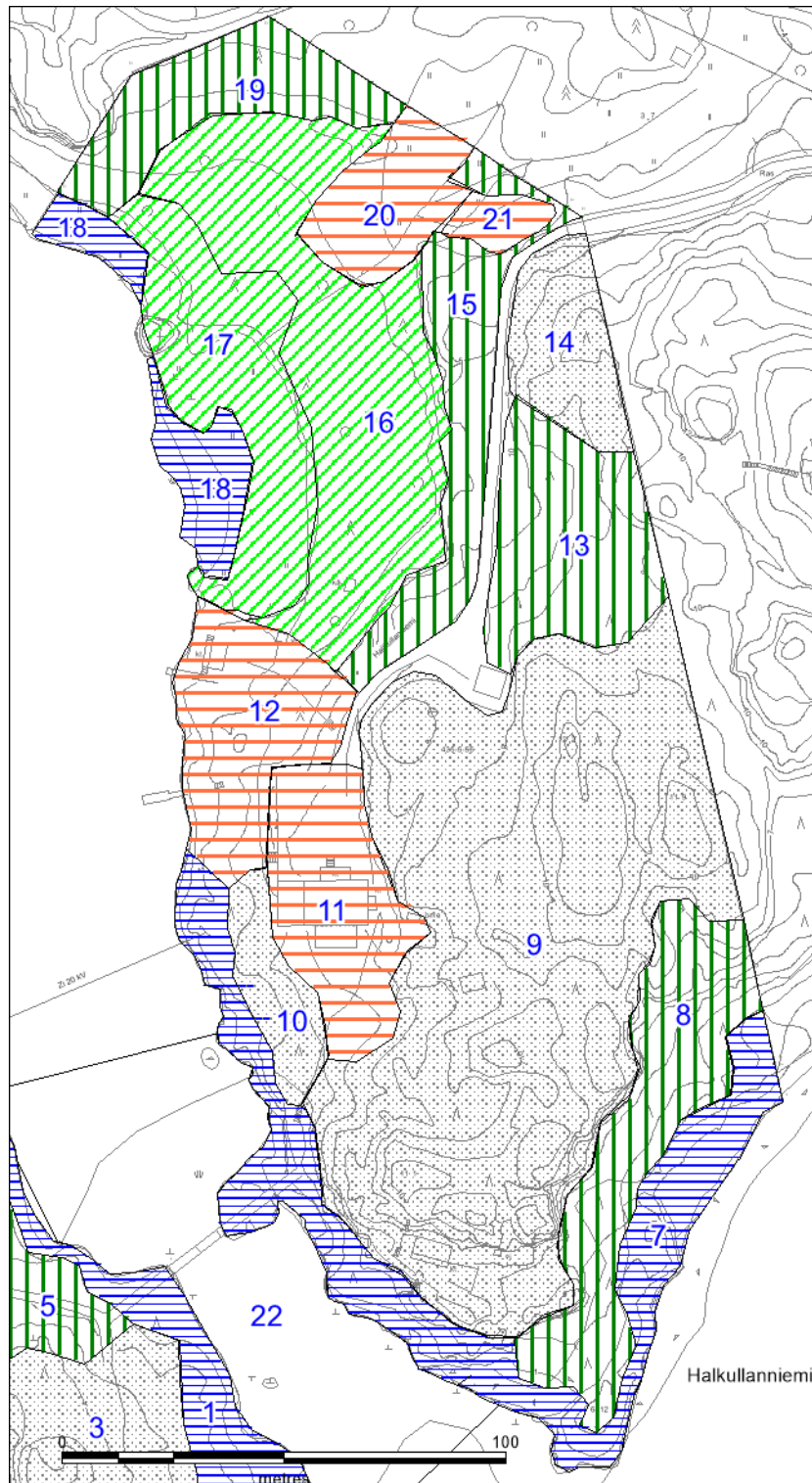
Korkea kalliokumpare saaren pohjoisosassa on lähinnä paljaasta kalliota, jossa kasvaa kitukasvuisia puita. Useat männyt ja koivut ovat nuoria, monet lähinnä taimia.

6.2 Hallkullanniemi

Hallkullanniemi on korkea kallioselänne, jolla kasvaa kalliomännikköä ja saaristolle tyypillistä, vähälajista mustikkametsää. Mereiset näkymät ulottuvat Pitkälahdelta Skatanselälle itään ja Vuosaarenselälle länteen. Haminasalmenlahden rannalle on rakennettu suuri huvila 1900-luvun alkupuolella ja sen lisäksi talousrakennuksia. Huvilalla on ilmeisesti ollut viljelysmaata pohjoisella alavalla maalla.

Kuva 10 Kallioselänteellä kasvaa vanhaa männikköä. Kuvan keskimmaisessä puussa kasvaa männynkääpää neljän metrin korkeudessa. Männynkääpää esiintyy melko yleisesti Uudenmaan saaristossa, mutta se on harvinainen mantereen talousmetsissä.

Kuva 11 Hallkullanniemi on jaettu elinympäristöjen perusteella kuvioihin 7-21.

Alla selostetaan kuvioiden 7-21 luonnon yleispiirteitä. Suositukset esitetään luvussa 10.

7 Pitkälahden ranta ja Haminasalmenlahden rantakallio

Mannerranta on kallioinen molemmiin puolin Hallkullanniemeä. Kalliot ovat sileitä ja kauniita. Eteläisin kallio on korkea ja jylhä. Kalliolla havaittiin palokärki mäntykelon kimpussa. Etelään ja itään avautuu avara näkymä merelle.

Eteläisellä niemikkeellä kasvaa vanhoja mäntyjä tasaisen kivikon keskellä. Kivikossa kasvoi myös vieraslaji kurtturuusua tervaleppien tuntumassa. Niemikkeessä on myös pieni, suojainen rantaniitty. Niityn vesirajassa kasvoi vihvilöitä ja ketohanhikkia, ylempänä mesiangervoa ja rantakukkaa.

Vanha kivipenger ja silta Nuottasaareen on rakennettu kallioluodon tai niemikkeen kautta. Polun läheisyydessä kasvaa useita haapavesoja ja tervaleppiä. Polun varteen on istutettu joitakin kasveja, mm. maanmyötäinen kataja -lajike ja verikurjenpolvi.

Itäisellä rannalla on tyypillistä, niukkaa kalliokasvillisuutta. Metsänreunassa kasvaa mäntyjä ja paikoitellen tervaleppiä.

Kuva 12 Itäranta on kivinen, näkymä Pitkälahdelle.

Kuva 13 Pieni rantaniitty sijaitsee niemen eteläkärjessä kallion kupeessa.

8 Rantametsikkö

Karu metsä kasvaa kalliomännikön ja varsinaisen rantavyöhykkeen välissä. Maasto on kivistä ja maakerros ohutta. Puustossa esiintyy mäntyä ja koivua, muutamia pihlajia sekä kuusia. Aivan rannan tuntumassa kasvaa pieniä tervaleppiä. Puuston ikä on vaihtelevaa ja enimmäkseen puut ovat keskikokoisia.

Mustikkavarvikko peittää maan, paikoin esiintyy hietakastikkaa tai muita heiniä. Kuvion läpi kulkee rantapolku. Niemeä kiertävän, suunniteltavan ulkoilupolun voi johdattaa kalliomännikön (kuvio 9) ylitse, niin että se laskeutuu tämän kuvion rantapolulle.

Kuva 14 Rantapolku kulkee kapeassa metsäkaistaleessa rannan ja kalliomännikön välissä.

9 Kalliomännikkö

Korkealle kohoavalla kalliolla kasvaa väljää männikköä. Puusto on vanhaa ja jylhää. Puiden ikää ilmentää muutamista männyistä havaittu männynkääpä, joka suosii hoitamattomia, vanhoja männiköitä. Lajin runsaus on vähentynyt talousmetsissä. Länsi-Uudenmaan saaristossa männynkääpä on suhteellisen yleinen, koska hankalien kuljetusolojen takia saarissa ei harjoiteta yhtä tehokasta metsänhoitoa kuin mantereella.

Kallion valtalajeja ovat metsälauha ja poronjäkälät. Painanteissa kasvaa mustikka-varvikkoa ja puolukkaa. Kesävesijohto Nuottasaareen on vedetty tämän kuvion kautta maata pitkin.

Kuvion eteläkärjessä sijaitsee kiinteistön uusin rakennus. Hirsimökillä on hieno merinäköala ja laaja terassi. Terassirakennelmat on toteutettu kasvavien puiden ympärille. Nämä männyt ovat kitukasvuisia ja vanhoja. Eteläiselle kalliolle johtaa myös vanhat valetut portaat. Portaiden läheisyydessä kasvaa istutettua vuorenkilpeä. Mökkiin johtava sähköjohto on vedetty kalliopainanteiden ylitse niin, että siihen voi kompastua.

10 Pihan reunapuusto

Suuret puut suojaavat vanhan huvilan puutarhaa etelän suunnalta. Rinteessä kasvaa useita vanhoja ja komeita mäntyjä. Lisäksi kuvion eteläosassa on suurikokoinen puistolehmus. Aluskasvillisuudessa on kotimaisia luonnonkasveja, kuten maitikoita ja kanervaa.

11 Villa Notsundin puutarha

Asumattoman 1900-luvun alussa rakennetun huvilan pihapiirissä on ränsistynyt puutarha. Suurikokoiset, vanhat männyt muodostavat huvilan ympäristöstä kauniin saaristomiljöön. Puutarhassa on näkyvissä istutuksia eri vuosikymmeniltä. Vanhimmat istutukset lienevät metsätammi ja lehmukset pihapiirin pohjoisreunalla ja pääsisäänkäynnin molemmin puolin istutetut, vanhat alppiruusut (*Rhododendron 'Catawbiense Grandiflorum'*). Alppiruusulajike on ollut yleisesti käytössä eikä se siten ole erityisesti säilytettävä. Pääsisäänkäynnin avoaluetta reunustavat kurtturuusut ja juhannusruusut.

Huvilan länsipuolen terassilla kasvaa pensasruusuja ja villiviiniä ja kulmassa pihasyreeniä. Itäpuolen seinustalta löytyy jokin kitukasvuinen kuusama (ehkä *Lonicera alpigena*) ja töyhtöangervo. Eteläistä terassia reunustavat musta-aroniat, kulmaan on istutettu tuija ja kurtturuusua.

Pihan eteläosan puustoon kuuluvat vanha puistolehmus, nuori verivaahtera ja mäntyjä. Pensastossa on puistosyreeniä, laajalle levittäytynyttä tuomipihlajaa ja kanukkaa. Puutarhassa on levinnyt laajalle alueelle myös tatar, joko japanin- tai jättitatar, jotka molemmat ovat haitallisia vieraslajeja. Aluskasvillisuus on rehevöitynyttä heinäniittyä, jossa on joitakin kukkakasveja kuten siankärsämöä.

Huvilan tiilikatossa on silmin nähtävä reikä. Huvilan 1. kerroksen ikkunat on suojattu vanereilla. Huvilasta voi löytyä lepakoille sopivia päiväpiiloja kesäkäyttöön. Kuvio on arvioitu paikallisesti erittäin arvokkaaksi lepakkopotentialin, jalopuiden ja niiden potentiaalisen seuralaislajiston sekä kulttuurihistoriallisen miljöön (puutarha, jalopuut, rakennus –kokonaisuus) perusteella.

Kuva 15 Huvilan puutarhassa kasvaa useita pensaita ja nurmikko on muuttunut niityksi.

**Kuva 16 Villiviini on vallannut terassin pilareita ja niiden välissä kasvaa useita eri ruusuja. Lipputan-
gon takana näkyvät lehmukset ja metsätammi. Rinne kuuluu kuvioon 12.**

12 Villa Notsundin ranta ja saunan pihapiiri

Huvilan rannassa on vanha saunarakennus laitureineen ja uudempi kelluva laituri. Kauniilla kalliolla kasvaa korkeaa heinäniittyä ja ylempänä myös pensaita. Polkujen varsia koristavat istutetut maksaruohot. Heinikossa on varottava kaatunutta sähkötolppaa ja muita jäänteitä.

Pääsisäänkäynnin avoalueen reunalla kasvaa tuhkapensasrivistö ja kulmalla jasmike, joko puisto- tai hovijasmike. Pihatietä reunustaa rusopajuangervo (*Spiraea* 'Billiardii'), alempana terttuselja ja pohjoisempana kurturuusu ja juhannusruusu.

**Kuva 17 Kallion painanteissa kasvaa heinikkoa. Villa Notsundin vasemmalla puolella näkyy lehmuk-
sia ja niiden alla kasvaa rusopajuangervoa.**

13 Karu metsikkö

Länteen viettävässä rinteessä kasvaa kuvion 9 kalliomännikköön liittyvä mäntymetsä. Männyt ovat kilpikaarnaisia ja komeita. Mustikkavarvikko peittää maanpintaa. Naapurihuvilasta tulevat kiviportaajat ja polku kulkevat kuvion läpi tielle.

14 Kallio

Vastaava kalliomännikkö kuin kuviolla 9.

15 Hallkullanniemi reunametsä

Tietä reunustava tiheä, nuori lehtipuusto kasvaa melko jyrkässä rinteessä. Ylispuita ovat männyt ja koivut, tiheässä alikasvoksessa kasvaa pihlajaa ja koivua. Pensastossa on terttuseljaa ja koiranheittä. Aluskasvillisuus on varjoisaa ja heinävaltaista. Tienreunassa kasvaa paikoin tiheä pensaikko, jonka muodostavat mm. vadelma, koiranheisi, terttuselja, pihlaja.

16 Alava metsä

Rantametsässä kasvaa sekapuustoa. Itäreunassa kasvaa tiheästi nuorta lehtipuuvessakkoa, kun taas lännempänä puusto on vähän vanhempaa ja alikasvosta on vähemmän. Alue näyttää olleen aiemmin käytössä, ehkä viljeltyinä, ja se on päässyt kasvamaan itseksen umpeen useita vuosikymmeniä.

Ylispuut ovat mäntyjä ja koivuja, molemmissa on kookkaita vanhoja yksilöitä. Alikasvoksena kasvaa pihlajaa, harmaaleppää, koivua ja raitaa. Kuvion pohjoisosassa on muutama nuori vuorijalava. Pensaskerroksessa esiintyy rauhoitettua, myrkyllistä näsiää sekä terttuseljaa ja tuomea. Aluskasvillisuudessa on kosteutta ilmentäviä lajeja, mm. runsaasti saniaisia. Lajistoon kuuluvat mm. metsäalvejuuri, hiirenporras, korpi-imarre, nokkonen, mesiangervo, nurmilauha, rönsyleinikki.

Kuviolta löytyi erikoisen muotoinen pieni kivijalka, jossa on kaivonrengas. Se on saattanut olla viljelyksille tarkoitettu vesipumpputalo tai ehkä se on toiminut jätevesikaivona. Kaivonrengas oli kuiva eli sitä ei ole kaivettu lähteeseen.

Kuva 18 Kuviolla 16 pohjoiseen vievä, entinen tienpohja kasvaa nykyisin suuria hiirenportaita.

17 Rantalehto

Kuviolla on tervaleppää kasvava rantalehto. Monet tervalepistä ovat kookkaita. Puustossa esiintyy myös koivua. Alikasvoksena kasvaa metsävaahteraa ja tuomea sekä pihlajaa. Pensastosta havaittiin myös vieraslaji kurturuusu, joka on saattanut siementyä paikalle meren tuomana. Aluskasvillisuudesta löytyy kostean lehdon lajeja kuten metsäalvejuuri, mesiangervo, vuohenputki, nokkonen, rantayrtti ja ranta-alpi.

Kuva 19 Rantalepikon tervalepät ovat melko kookkaita. Aluskasvillisuudessa on runsaasti mesiangervoa.

18 Rantaniitty ja ruovikko

Kuvion eteläosassa on ruovikkoa, kun taas pohjoisessa on kapeaa rantaniittyä. Rantaniityllä kasvaa saroja, mesiangervoa ja ranta-alpia, rantayrttiä, sananjalkaa ja nurmilauhaa ja muita suurikokoisia heiniä.

Meri kuljettaa tälle rannalle roskia. Maastosta havaittiin mm. meriviitta ja tukki.

19 Varjoisa metsikkö

Selvitysalueen pohjoisin metsikkö muodostuu varjoisasta tuoreesta kangasmetsästä. Puustossa on vanhoja mäntyjä, kuusia ja vähän nuorempaa lehtipuustoa. Pystyyn kuolleessa suuressa männyssä on ollut hevostuorahaisia, joita palokärki on etsinyt.

Aluskasvillisuus on niukkaa ja maa on paikoin tallauksen kuluttamaa. Lahopuuta on tavanomaista paljon enemmän. Lahopuu koostuu kuusiriu'uksista ja keloista.

Kuva 20 Sivupolku tulee ulkoilutieltä rantaan.

20 Entinen viljelysmaa

Rehevä ja kostea maa on aikoinaan ollut viljelyskäytössä. Entisen peltotilkun erottaa sarkaojista, jotka kiertävät viljelysmaan ympäriltä. Tällä hetkellä peltojäänne muodostaa pienen, mutta varjoisan aukon puustossa. Kuvion kasvillisuus on yli metrin korkuista ja siinä kasvaa mm. nokkosta, vadelmaa ja jättipalsamia. Reunalta havaittiin juhannusruusua, joka on saattanut kasvaa paikalla jo vuosikymmeniä. Kolmelle kookkaalle ja hyvin marjovalle punaherukalle oli tallatut urat.

Reunoilla kasvaa tervaleppiä, erittäin vanha, laho koivu ja pohjoisosassa muutama kookas kuusi.

Kuva 21 Entinen pelto on nykyisin varjoisa ja lehtipuuston ympäröimä. Etualalla näkyvät punaherukat.

21 Vieraslajikasvusto

Entisen peltotilkun ja tien välissä oleva varjoisa metsikkö kasvaa jättipalsamia. Jättipalsami peittää kaiken muun aluskasvillisuuden alle. Laji on haitalliseksi luokiteltu vieraslaji, jonka hävittäminen on tärkeää. Hävitystyö vaatii pitkäjänteisyyttä, koska maahan varisseet jättipalsamin siemenet itävät pitkään.

Kuva 22 Kauniin jättipalsamin tuoksu on hunajainen. Luonnossa laji leviää holtittomasti kostealla maalla, kuten kuviolla 21.

7 Lepakot

Nuottasaaren passiividetektori ehti olla maastossa vain neljä yötä ennen kuin akkuvirta loppui. Laitteeseen tallentui kuitenkin jo näiden neljän yön aikana kohtalaisesti havaintoja (taulukko 1). Kaikkiaan havaintoja tallentui 133. Aineiston tulkinnessa käytetään havaintominuutteja, jolloin yhden minuutin aikana tallentuneet havainnot tulkitaan yhdeksi havainnoksi. Kaikkiaan havaintominuutteja oli 108.

Havainnoista suurin osa koski yleistä pohjanlepakkoa, mutta lähes yhtä paljon oli siippalaji – havaintoja. Siippoja ei pystytä luotettavasti määrittämään passiividetektorin aineistosta, ja siitä syystä havainnot jätetään yleisemmälle tasolle. Alueella oli vierailut myös harvinainen pikkulepakko, joka oli käväissyt detektorin läheisyydessä useampaan otteeseen 28.8. aamuyöllä.

Taulukko 1 Nuottasaaren passiivihavainnot havaintominuutteina

	24.8.	25.8.	26.8.	27.8.	yhteensä
siippalaji	13	14	9	14	50
pohjanlepakko	3	26	3	21	53
pikkulepakko	0	0	0	5	5
yhteensä	16	40	12	40	108

Näiden muutaman yön havaintojen perustella Nuottasaarella esiintyy lepakoita ja paikka voi toimia lepakoiden saalistusalueena. Havaintojen perustella ei kuitenkaan voida päätellä tarkemmin, kuinka merkittävä alue lepakoille on. Tarkempi saalistusalueiden määrittely vaatii varsinaisen lepakkoselvityksen tekemistä. Myös Nuottasaaren rakennusten osalta lepakkotilanne tulee selvittää tarkemmin ennen mahdollisia purkutoimia, koska rakennukset voivat soveltua lepakoiden päiväpiilopaikoiksi tai lisääntymisyhdyskunnalle. Uutelan metsäalue on lepakoille tärkeä alue, mikä selviää koko Helsingin alueelta vuonna 2014 tehdystä lepakko-alueiden selvityksestä (Wermundsen, Niemi ja Asikainen 2014).

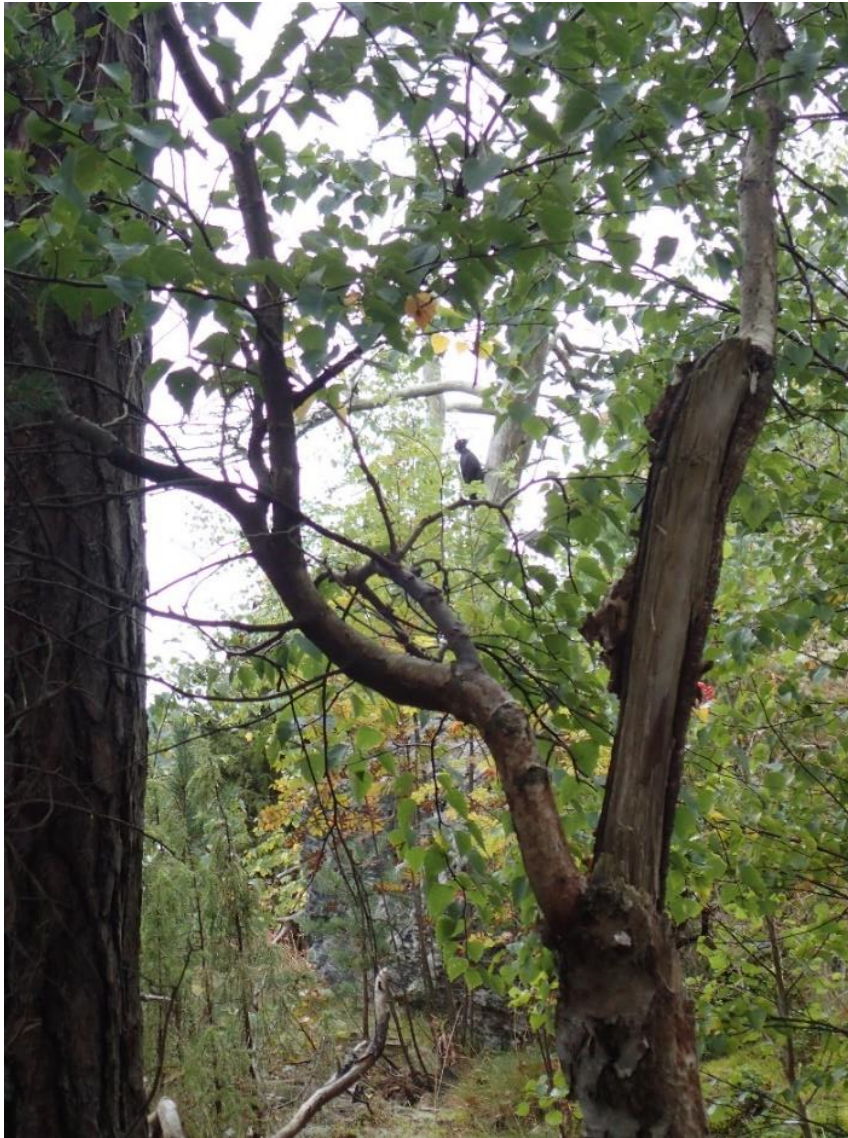
Kuva 23 Lepakkodetektori asennettiin puuhun ulkorakennuksen ja tiiliseinän kulmaukseen.

8 Muu eläinlajisto

Alueelta tehtiin yksittäisiä hajahavainnoja eläimistä kasvillisuuskartoituksen yhteydessä. Kiinteistöltä havaittiin yksi metsäkauris, joka loikki tieltä rantametsään. Hallkullanniemen eteläkärjestä havaittiin palokärki nakuttamassa mäntykeloa. Palokärjen tekemiä reikiä löytyi useista puista eri puolilla aluetta. Rantavesissä kalasteli muutama telkkä ja isokoskelo, Haminasalmenlahdella oli silkkiuikkuja ja heinäisorsia. Nämä yksittäishavainnot eivät vastaa lajikartoitusta.

Kuva 24 Metsäkauris vilkuili kartoittajaa ennen pakoa metsän siimekseen.

Kuva 25 Palokärki näkyy lehvästön seasta kuvan keskellä.

9 Ekologiset yhteydet

Hallkullanniemi liittyy Uutelan laajaan metsäkokonaisuuteen, jonka sisällä on vähäistä asutusta, niittyjä ja palstaviljelyalue. Uutelassa eläimet voivat liikkua helposti metsän suojassa virkistysalueen sisällä. Metsäinen yhteys jatkuu paikoin kapeana pohjoiseen Vuosaarenhuipun ohitse Mustavuori-Östersundomin luonnonsuojelualueelle.

Eläimet voivat siirtyä Uutelasta läheisiin saariin uimalla kesäisin ja jäätä pitkin talvisin ainakin lännen suuntaan. Vuosaaren sataman laivaväylä pidetään auki talvisin ja se estää jäällä liikkumisen itään. Laivaliikenne saattaa tehdä jäystä hauraan pitkälläkin etäisyydellä väylästä.

10 Johtopäätökset ja suositukset

Helsingin Uutelassa sijaitseva Hallkullanniemen länsiosa ja Nuottasaari ovat luonnonkauniita paikkoja, joista avautuu hieno merinäköala. Selvitysalue on Uudenmaan saaristolle tyypillistä kallioista rantaa vanhoine mäntyineen. Kalliomänniköt ovat karuja, mutta alava rantametsä Haminasalmenlahden pohjukassa on rehevää. Kiinteistöön kuuluu pitkä rantaviiva, koska rantaa on Hallkullanniemen kärjen molemmin puolin ja Nuottasaarella.

Puusto on mäntyvaltaista, joskin alavassa metsässä on lehtipuustoa ja puutarhassa muutamia jalopuita. Kilpikaarnaisia mäntyjä kasvaa eri puolilla kiinteistöä. Näistä havaittiin männynkääpää, joka on Uudenmaan saaristossa yleisempi kuin mantella. Eri-ikäistä lahoppuuta esiintyy tavanomaista metsää enemmän, joten kiinteistöllä on potentiaalia arvokkaalle lahoppuun seuralaislajistolle. Kasvillisuus on suhteellisen tavanomaista saariston rakennetulle ranta-alueelle. Varsinaisia uhanalaisia luontotyyppisiä on alueelta vaikea määrittää, koska alueella on voimakas kulttuuri-vaikutus. Rantalehto 17 voidaan tulkita kosteaksi, runsasravinteiseksi lehdoksi, joka on uhanalaisuusluokituksessa vaarantunut.

Selvitysalueella on ihmisen levittämiä, haitallisia vieraslajeja monessa eri paikassa. Näitä pitäisi pyrkiä torjumaan Helsingin vieraslajistrategian mukaisesti, etteivät ne pääse leviämään entistä laajemmalle alueelle. Seuraavia vieraslajeja havaittiin puutarhasta (kuvio 11): jätti/japanintatarta, kanukkaa, kurturuusua ja tuomipihlajaa. Jättipalsami on levinnyt entiselle viljelysmaalle kuvioilla 20 ja 21. Kurturuusua on istutettu puutarhaan, mutta se on myös meren tai lintujen levittämänä kasvanut rannoille, mm. Nuottasaaren polun eteläpuolelle kuvio 1, kuvion 7 eteläkärkeen ja kuvioille 16.

Loppukesällä lyhyenä ajanjaksona tehtyjen havaintojen perusteella ei voida päätellä kuinka merkittävä alue lepakoille on. Lepakoista havaittiin passiividetektorin avulla Suomessa yleinen pohjanlepakko, siippalaji sekä harvalukuinen ja vaarantunut pikkulepakko. Passiivihavaintojen perusteella voidaan todeta, että alueella esiintyy lepakoita ja alue voi toimia näiden saalistusalueena. Mahdollinen saalistusalue tulee huomioida alueen suunnittelussa esim. valaistuksen sijoittelussa ja suuntaamisessa sekä puuston hoidossa.

Selvitysalueen luontoa on arvioitu mm. elinympäristöjen luonnontilaisuuden, lahoppuun määrän ja havaitun kasvilajiston perusteella. Lisäksi on huomioitu elinympäristöjen soveltuvuus arvokkaalle seuralaislajistolle, mm. lepakoille. Liitekartalla 2 esitetään selvitysalueen luontoarvot. Paikallisesti erittäin arvokkaaksi on luokiteltu Villa Notsundin pihapiiri sekä matalat rantavedet. Näissä on potentiaalia seuralaislajistolle, mm. lepakoille ja vesilinnuille. Villa Notsundin arvon perusteena ovat jalopuut, rakennuksen potentiaali lepakoille, sekä puutarhan, jalopuiden ja rakennuksen muodostama kulttuurihistoriallinen miljöö. Kalliomänniköt ja rantametsät on luokiteltu paikallisesti arvokkaiksi. Kalliorannat on tulkittu tavanomaisiksi rantatyyppien yleisyyden takia.

Suosituksset

Selvitysalueella voidaan olettaa esiintyvän suhteellisen edustava linnusto monipuolisten elinympäristöjen ja lahopuun ansiosta. Vesilinnut tuskin pesivät alueella muutoin kuin harvalukuisesti mantereella yleisten maapetojen takia. Lintukartoitusta suositellaan, mikäli alueen yleisluonnetta aiotaan muuttaa merkittävästi kaavoituksella.

Rannikon luonto on kovien olosuhteiden takia herkkää kulumiselle, koska kasvillisuuden uusiutumiskyky karulla, kuivalla maalla on hidasta. Tästä syystä virkistyskäyttö ja polusto on suositeltavaa suunnitella huolella maastonmuodot huomioiden. Poluille suositellaan hyvää ylläpitoa liikkumisen tehokkaaksi ohjaamiseksi, jotta luonto säilyisi muualla kulumattomana.

Villa Notsundin puutarhassa on suositeltavaa säilyttää vanhat puut, koska ne luovat puitteet monille seuralaislajeille ja ilmentävät myös kulttuurihistoriaa. Puutarhan muuta kasvilajistoa on suositeltavaa muokata niin, että se ilmentäisi huvilan kunnostuksen tavoitteeksi asetettua aikakautta, esim. 1910-lukua. Näin miljöökokonaisuudesta tulisi nykyistä eheämpi. Puutarhasta ja muualta selvitysalueelta suosittelemme poistamaan haitalliseksi luokitellut vieraslajit, jotta niiden leviäminen laajemmalle estetään.

Suositlemme varsinaisen lepakkoselvityksen tekemistä saalistusalueiden rajaamiseksi, mikäli aluetta muutetaan merkittävästi nykyisestä valaistuksella tai puustoa poistamalla. Saalistusalueita tärkeämpää on selvittää lepakoiden mahdolliset päiväpiilot tai yhdyskunnat, erityisesti vanhemmissa rakennuksissa. Lepakoiden käyttämät päiväpiilot ja yhdyskunnat ovat luonnonsuojelulain 49 § mukaan tiukasti suojeltuja. Tästä syystä suosittelemme tarkemman lepakkokartoituksen tekemistä rakennuksen sisätiloihin ennen rakennuksen mahdollista purkua. Lisäselvitystarve suositellaan arvioitavaksi tapauskohtaisesti. Rakennusten ullakoiden ja kellareiden kunnostus on suositeltavaa ajoittaa talvikaudelle (15.10.-30.4.), kun lepakot ovat siirtyneet talvehtimispaikoille.

11 Lähteet

- Helsingin luontotietojärjestelmä 2017: Tiedonhaku Uutelasta, elokuu 2017.
URL: <https://www.hel.fi/helsinki/fi/asuminen-ja-ymparisto/luonto-ja-viheralueet/monimuotoisuus/tietojarjestelma/luonto>
- Hundt, L. 2012: Bat surveys. Good Practice Guidelines. – Bat Conservation Trust. 96 s.
- Hämet-Ahti, L., Suominen, J., Ulvinen, T. & Uotila, Pertti 1998 (toim.): Retkeilykasvio. 4. täysin uudistettu painos. – Luonnontieteellinen keskusmuseo, kasvimuseo. 656 s. ISBN 951-45-8167-9.
- Näkymä 2017: Uutelan hoito- ja kehittämissuunnitelma. Esikopio 24.5.2017. – Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy, HKR arkkitehtuuri-osasto. 39 s., 1 liite.
- Rassi, P., Hyvärinen, E., Juslén, A. & Mannerkoski, I. (toim.) 2010: Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2010. – Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus, Helsinki. 685 s.
- Raunio, A., Schulman, A. ja Kontula, T. (toim.). 2008: Suomen luontotyyppien uhanalaisuus. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. Suomen ympäristö 8/2008. Osat 1 ja 2. 264 + 572 s.
- Sierla, L., Lammi, E., Mannila, J. & Nironen, M. 2004: Direktiivilajien huomioon ottaminen suunnittelussa. – Suomen Ympäristö 742. Ympäristöministeriö. 113 s.
- Suomen ympäristökeskus 2015: Ympäristöhallinnon Eliölajit – tietojärjestelmä 15.10.2015. Uhanalaisten lajien haku kaava-alueelta, v. 1990-2015, excel-taulukko.
- Uudenmaan liitto 2012: Luonnonympäristöjen arvottamisen kriteeristö Uudellemaalle (LAKU). – Uudenmaan liiton julkaisuja E199 -2012. 54 s. ISBN 978-952-448-342-1.
- Väre, S. & Krisp, J. 2005: Ekologinen verkosto ja kaupunkien maankäytön suunnittelu. Suomen ympäristö 780. Ympäristöministeriö. 52 s.
- SLTY 2012: Suomen lepakkotieteellinen yhdistys ry:n suositus lepakkokartoituksista luontokartoittajille, tilaajille ja viranomaisille. URL: http://www.lepakko.fi/docs/SLTY_lepakkokartoitusohjeet.pdf
- Wermundsen, T., Nieminen, J. & Asikainen, P. 2014: Helsingin lepakkolajisto ja tärkeät lepakkoalueet vuonna 2014. – Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston yleissuunnitteluosaston selvityksiä 2014:

Liite 1 Putkilokasvi – lista

Havaitut ja kirjatut putkilokasvit, yhteensä 112 taksonia. Luettelossa lajit ovat tieteellisen nimen mukaan aakkosjärjestyksessä. Tieteelliset nimet Retkeilykasvion (4. painos) mukaan.

Tieteellinen nimi	Suomalainen nimi	Ruotsalainen nimi
<i>Acer platanoides</i>	vaahtera	lönn
<i>Acer platanoides</i> 'Schwedleri'	verivaahtera	blodlönn
<i>Achillea millefolium</i>	siankärsämö	rölleka
<i>Achillea ptarmica</i>	ojakärsämö	nysört
<i>Aegopodium podagraria</i>	vuohenputki	kirskål
<i>Agrostis canina</i>	luhtarölli	brunven
<i>Agrostis capillaris</i>	nurmirölli	rödven
<i>Alchemilla</i> sp.	poimulehti	daggkäpa
<i>Alnus glutinosa</i>	tervaleppä	klibbal
<i>Alnus incana</i>	harmaaleppä	gråal
<i>Amelanchier</i> sp.	tuomipihlaja	häggmispel
<i>Angelica archangelica</i> ssp. <i>litoralis</i>	meriputki	strandkvanne
<i>Angelica sylvestris</i>	karhunputki	strätta, skogspipa
<i>Anthoxanthum odoratum</i>	tuoksusimake	vårbrodd
<i>Anthriscus sylvestris</i>	koiranputki	hundkåx
<i>Arctostaphylos uva-ursi</i>	sianpuolukka	mjölon
<i>Aronia melanocarpa</i>	musta-aronia	svart aronia
<i>Artemisia vulgaris</i>	pujo	gråbo
<i>Athyrium filix-femina</i>	hiirenporras	majbråken
<i>Bergenia</i> sp.	vuorenkilpi	bergenia
<i>Betula pendula</i>	rauduskoivu	vårtbjörk
<i>Betula pubescens</i>	hieskoivu	glasbjörk
<i>Calamagrostis epigejos</i>	hietakastikka	bergrör
<i>Calluna vulgaris</i>	kanerva	ljung
<i>Campanula persicifolia</i>	kurjenkello	stor blåklocka
<i>Carex</i> sp.	sara	starr
<i>Chelidonium majus</i>	keltamo	skelört
<i>Cirsium arvense</i>	pelto-ohdake	åkertistel
<i>Clematis</i> sp.	kärhö	klematis
<i>Cornus alba</i>	idänkanukka	rysk kornell
<i>Cornus suecica</i>	ruohokanukka	hönsbår
<i>Dactylis glomerata</i>	koiranheinä	hundåxing
<i>Daphne mezereum</i>	näsiä	tibast
<i>Deschampsia cespitosa</i>	nurmilauha	tuvtåtel
<i>Deschampsia flexuosa</i>	metsälauha	kruståtel
<i>Dryopteris carthusiana</i>	metsäalvejuuri	skogsbråken
<i>Dryopteris filix-mas</i>	kivikkoalvejuuri	träjon
<i>Elymus repens</i>	juolavehna	kvickrot
<i>Epilobium angustifolium</i>	maitohorsma	mjölkört
<i>Equisetum arvense</i>	peltokorte	åkerfråken
<i>Filipendula ulmaria</i>	mesiangervo	ålggrås
<i>Fragaria vesca</i>	ahomansikka	smultron
<i>Geranium robertianum</i>	haisukurjenpolvi	stinknäva
<i>Geranium sanguineum?</i>	verikurjenpolvi	blodnäva
<i>Geum rivale</i>	ojakellukka	humleblomster
<i>Hieracium</i> sp.	keltano	fibbla
<i>Hosta</i> sp.	kuunlilja	månlilja
<i>Hydrangea anomala</i> ssp. <i>petiolaris</i>	köynnöshortensia	klätterhortensia

<i>Impatiens grandiflora</i>	jättipalsami	jätdebalsamin
<i>Juncus gerardii</i>	suolavihvilä	salttåg
<i>Juniperus communis</i>	kataja	en
<i>Leucanthemum vulgare</i>	päivänkakkara	prästkraze
<i>Leymus arenarius</i>	rantavehänä	strandråg
		gulsporre, spor-
		reblomma
<i>Linaria vulgaris</i>	kannusruoho	alptry
<i>Lonicera alpigena?</i>	alppikuusama	blomsterlupin
<i>Lupinus polyphyllus</i>	komealupiini	vårfryle
<i>Luzula pilosa</i>	kevätpiippo	strandklo
<i>Lycopus europaeus</i>	rantayrtti	strandlysing
<i>Lysimachia vulgaris</i>	ranta-alpi	fackelblomster
<i>Lytbrum salicaria</i>	rantakukka	ekorrbar
<i>Maianthemum bifolium</i>	oravanmarja	ängskovall
<i>Melampyrum pratense</i>	kangasmaitikka	skogskovall
<i>Melampyrum sylvaticum</i>	metsämaitikka	slokgräs, bergslok
<i>Melica nutans</i>	nuokkuhelmikkä	rödtoppa
<i>Odontites vulgaris</i>	punasänkiö	vildvin
<i>Parthenocissus sp.</i>	villiviini	hultbräken
<i>Phegopteris connectilis</i>	korpi-imarre	gordon/kungsscher-
<i>Philadelphus lewisii v. gordonianus/ pu-</i>		smiin
<i>bescens?</i>	hovi/puistojoasmike	vass
<i>Phragmites australis</i>	järviruoko	gran
<i>Picea abies</i>	kuusi	fibbla
<i>Pilosella sp.</i>	harakankeltano	tall
<i>Pinus sylvestris</i>	mänty	groblad
<i>Plantago major</i>	piharatamo	stensöta
<i>Polypodium vulgare</i>	kallioimarre	asp
<i>Populus tremula</i>	haapa	gåsört
<i>Potentilla anserina</i>	ketohanhikki	surkörösbär
<i>Prunus cerasus</i>	hapankirsikka	häg
<i>Prunus padus</i>	tuomi	örnbräken
<i>Pteridium aquilinum</i>	sananjalka	ek
<i>Quercus robur</i>	tammi	revsmörblomma
<i>Ranunculus repens</i>	rönsyleinikki	jätte/parkslide
<i>Reynoutria sachalinensis/japonica</i>	jätti/japanintatar	höstskallra
<i>Rhinanthus serotinus</i>	isolaukku	
<i>Rhododendron 'Catawbiense Grandi-</i>		rhododendron
<i>florum'</i>	alppiruusu	röda vinbär
<i>Ribes Rubrum-ryhmä</i>	punaherukka	midsommarros
<i>Rosa 'Pimpinellifolia-ryhmä'</i>	juhannusruusu	vresros
<i>Rosa rugosa</i>	kurttuuruusu	ros
<i>Rosa sp.</i>	pensasruusu	hallon
<i>Rubus idaeus</i>	vadelma	stenhallon, stenbär
<i>Rubus saxatilis</i>	lillukka	ängssyra
<i>Rumex acetosa</i>	niittysuolaheinä	sälg
<i>Salix caprea</i>	raita	druvfläder
<i>Sambucus racemosa</i>	terttuselja	såpnejlika
<i>Saponaria officinalis</i>	suopayrtti	gul fetknopp
<i>Sedum acre</i>	keltamaksaruoho	fetknopp
<i>Sedum sp.</i>	maksaruoho	käringkål, kärleksört
<i>Sedum telephium</i>	isomaksaruoho	gullris
<i>Solidago virgaurea</i>	kultapiisku	rönn
<i>Sorbus aucuparia ssp. aucuparia</i>	pihlaja	

<i>Spiraea 'Billiardii'</i> risteymäryhmä	rusopajuangervo	klasespirea
<i>Taraxacum sp.</i>	voikukka	maskros
<i>Thuja sp.</i>	tuija	tuja
<i>Tilia sp.</i>	lehmus	lind
<i>Tilia × europaea</i>	puistolehmus	parklind
<i>Triglochin maritima</i>	merisuolake	havssälting
<i>Ulmus glabra</i>	vuorijalava	alm
<i>Urtica dioica</i>	nokkonen	brännässla
<i>Vaccinium myrtillus</i>	mustikka	blåbär
<i>Vaccinium vitis-idaea</i>	puolukka	lingon
<i>Valeriana sambucifolia ssp. salina</i>	merivirmajuuri	strandvänderot
<i>Veronica longifolia</i>	rantatädyke	strandveronika
<i>Viburnum opulus</i>	koiranheisi	olvon
<i>Viola tricolor</i>	keto-orvokki	styvmorsviol
